

wing partner
in ruimte
en ontwikkeling

Rapport

Digitale consultatie over de Zeeuwse Omgevingsvisie

Looptijd: juli en augustus 2017

Joost Tersteeg,
Ingrid Verstegen,
Niels Geelhoed,
Céline Hoon.

19 september 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Organisatie en communicatie	4
3. Resultaten en conclusies	6
3.1 Statistieken.....	6
<i>Validiteit.....</i>	6
<i>Slotopmerkingen van de respondenten.....</i>	6
3.2 Interpretatie van de antwoorden.....	6
1. <i>Algemeen.....</i>	6
2. <i>Naar een duurzame en concurrerende economie</i>	7
3. <i>Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving</i>	7
4. <i>Naar een waardevolle leefomgeving</i>	8
5. <i>Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving.....</i>	9
Bijlage 1 – Enquêteresultaat	11
1. Algemeen	11
1.1 <i>In 2030 moet de provincie Zeeland vooral:</i>	11
2. Naar een duurzame en concurrerende economie.....	11
2.1 <i>Bedrijven-, industrie- en haventerreinen.....</i>	11
2.2 <i>Bereikbaarheid.....</i>	12
2.3 <i>Leegstaande recreatiewoningen</i>	16
2.4 <i>Nieuwe vakantieparken</i>	20
2.5 <i>Onderwijs in Zeeland.....</i>	20
3. Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving	21
3.1 <i>Duurzame energie.....</i>	21
3.2 <i>Zonneparken in Zeeland</i>	21
3.3 <i>Gevolgen van klimaatverandering.....</i>	22
3.4 <i>Zoet water en de Zeeuwse landbouw.....</i>	24
3.5 <i>Bescherming tegen overstroming.....</i>	25
3.6 <i>Calamiteitenplannen.....</i>	27
4. Naar een waardevolle leefomgeving.....	29
4.1 <i>Natuur in Zeeland.....</i>	29
4.2 <i>Biodiversiteit.....</i>	30
4.3 <i>Luchtvaart</i>	32
4.4 <i>De Zeeuwse akkerbouw.....</i>	32
4.5 <i>Glastuinbouw in Zeeland.....</i>	33
4.6 <i>Intensieve veehouderij</i>	33

4.7 Vrijkomende boerderijen en schuren.....	34
5. Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving	34
5.1 Leegstand van winkelpanden.....	34
5.2 Woningbouw	36
5.3 Toekomstbestendig bouwen	39
5.4 Energiezuiniger woningen	41
5.5 Kwaliteitsimpuls van dorps- en stadskernen	45
5.6 Voorzieningen in de dorpen	45
5.7 Nieuwe bedrijventerreinen.....	47
5.8 Milieukwaliteit van de leefomgeving	50

Digitale consultatie over de Zeeuwse Omgevingsvisie

Eind 2018 loopt de planperiode voor het huidige Omgevingsplan Zeeland en bijbehorende verordening af. Als opvolgers daarvan wil de provincie voor 2018 en volgende jaren een Omgevingsvisie en Omgevingsverordening opstellen, een en ander met het oog op de rond 2021 in te voeren Omgevingswet. De provincie heeft besloten om medeoverheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en burgers te laten participeren in de gedachtenvorming rond deze Zeeuwse Omgevingsvisie (ZOVI). Dit zal z'n beslag krijgen in de Kadernota die op 15 december 2017 ter besluitvorming aan PS wordt gelegd. Ter voorbereiding daarvan heeft de provincie zomer 2017 een digitale enquête uitgezet onder de Zeeuwse bevolking. Wing heeft dit proces helpen vormgeven. Dit rapport bespreekt de resultaten.

1. Inleiding

Met het vaststellen van de Startnota Omgevingsvisie en Omgevingsverordening in april 2017 besloot de provincie om in de aanloop naar de Kadernota een traject van burgerparticipatie en maatschappelijke toetsing te houden omtrent nieuwe onderwerpen die in de Omgevingsvisie een plek moeten krijgen, alsmede reeds eerder voorbereide beleidsnota's die echter nog geborgd moeten worden. Onderdelen van de ZOVI die betrekking hebben op reeds vastgesteld, vigerend beleid worden niet ter discussie gesteld.

De agenda die ten grondslag ligt aan de keuze van onderwerpen voor het participatietraject is op 7 juli 2017 door Provinciale Staten vastgesteld. Aan de hand van de daarin geformuleerde kernthema's hebben Wing en het ZOVI-programmateam van de provincie een 26-tal stellingen geformuleerd. Deze vormden de basis van de digitale enquête die op 8 juli, direct ná vaststelling van de agenda, is uitgezet onder de Zeeuwse burgerbevolking. De duur van de periode waarin de enquête kon worden ingevuld was 7 weken (n.l. tot en met 25 augustus 2017).

2. Organisatie en communicatie

Het werkproces rond de digitale enquête kende de volgende stappen:

- 1) Opstellen van de enquêtevragen en het kiezen van de bijbehorende vraagwijzen
Het ZOVI-programmateam en de communicatieafdeling van de provincie selecteerden en formuleerden in overleg met Wing de concept enquêtevragen en toelichtingen. Wing zette haar kennis en ervaring in om de vragen en toelichtingen de nodige scherpte mee te geven en gebruikte haar tool 'Typeform' om er een online questionnaire van te maken.
- 2) Inrichten van een informatiepagina over de ZOVI op de provinciale website
Het ZOVI-programmateam en de communicatieafdeling van de provincie stelden op de provinciale website een informatiepagina op over de ZOVI. Daarin namen zij een link (URL) op naar de Typeform-enquête op Wing's server.

- 3) Activeren van de enquête en monitoren van de invoer
- Op zaterdagochtend 8 juli heeft Wing de enquête opengesteld. De toegang tot de enquête was laagdrempelig; als enige identificatie was het invullen van een postcode en e-mailadres vereist. Met deze informatie én via een aantal daartoe opgenomen controlevragen, konden niet-serieuze respondenten worden uitgefilterd. De reacties op de enquête waren niet zichtbaar voor buitenstaanders, net zo min als tussentijdse resultaten.
- In de 7 weken dat de enquête toegankelijk was heeft Wing op dagelijkse basis de invoer gemonitord en erop toegezien dat de enquête te allen tijde voor het publiek bereikbaar is. Zie paragraaf 3.1 voor de statistieken van de invoer.
- 4) Verzorgen van publiciteit over de digitale enquête
- *Tijdens het 'Zeeuws open huis' op zaterdag 8 juli wezen medewerkers van de provincie de bezoekers op de mogelijkheid om via de provinciale website de digitale enquête over de Zeeuwse Omgevingsvisie in te vullen.*
 - *De provincie bracht op 11 juli een persbericht uit over het uitzetten van de enquête, met daarin opgenomen een verwijzing (URL) naar de Typeform-enquête op Wing's server.*
 - *Gedurende de hele periode dat de enquête liep verwees ook de Homepagina van de provincie naar de enquête.*
 - *Op 12 en 27 juli plaatste de provincie op haar Facebookpagina een post met daarin de URL naar de enquête en de oproep om deze in te vullen.*
 - *Ook op 12 en 27 juli plaatste de provincie een tweet op Twitter met dezelfde strekking.*
 - *Op 10 augustus volgde nog een extra tweet met daarin de melding dat al meer dan 270 Zeeuwen de enquête hadden ingevuld, gevolgd door de oproep om dat ook te doen.*
 - *Op 19 juli werd een bericht van dezelfde strekking geplaatst in 'Provinciewerk', de 2-wekelijkse digitale informatierubriek van de Provincie Zeeland die ook in een aantal Zeeuwse huis-aan-huiskranten verschijnt.*
 - *Op 21 augustus verscheen er een laatste herinnering op de homepagina van de provincie, met de mededeling dat vrijdag 25 augustus de laatste dag was waarop de enquête nog kon worden ingevuld.*
- 5) Analyseren en rapporteren van de enquêteresultaten
- Na sluiten van de enquête op 26 augustus heeft Wing een eerste analyse op de resultaten uitgevoerd, waarbij niet-serieuze reacties via cross-checks zijn uitgefilterd. In een tussentijdse rapportage (op 30 augustus verzonden aan het ZOVI-programmateam) gaven wij een samenvatting van de antwoorden per vraag, inclusief een grafische weergave van de statistieken. Op 18 september volgde het huidige eindrapport, met daarin onder meer een uitgebreidere analyse en duiding van de enquêteresultaten.

Bijlage 1 geeft een overzicht van de vragen die in de enquête zijn gesteld en een samenvatting van de antwoorden per vraag. In het volgende hoofdstuk trekken wij conclusies aan de hand van deze resultaten.

3. Resultaten en conclusies

3.1 Statistieken

De enquête heeft in totaal 7 weken gelopen. In die periode hebben bijna 370 personen de enquête ingevuld. De gemiddelde tijd die de respondenten namen om de enquête in te vullen was 23 minuten.

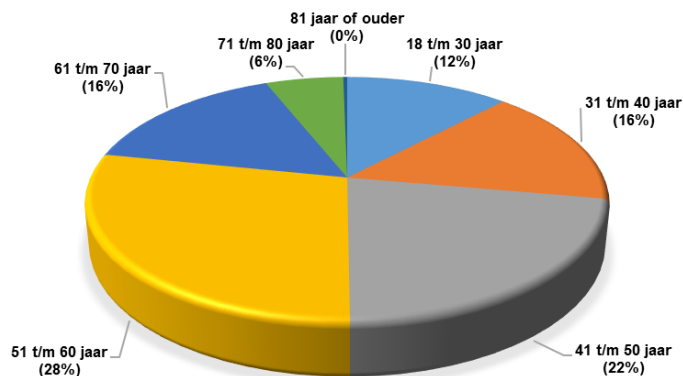
Validiteit

Wij geen aanwijzingen aantroffen dat respondenten meer dan één keer een respons op de enquête hebben ingediend of anderszins hebben gepoogd het overall-resultaat van de enquête te beïnvloeden.

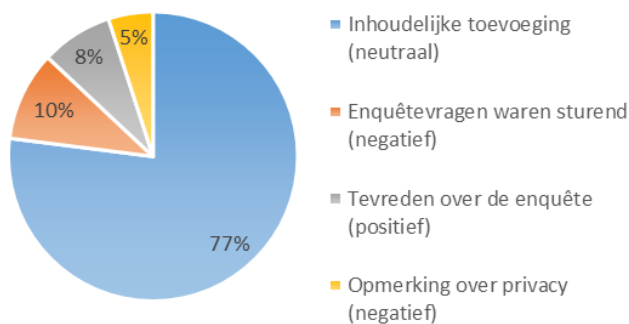
Van het totaal aan respondenten vulden er 20 een onvolledig, ongeldig of niet-bestaande postcode of e-mailadres in. Toch namen al deze respondenten minimaal 20 minuten de tijd om de enquête in te vullen. En ook uit de aard van de door hen gegeven antwoorden blijkt dat zij weldegelijk serieuze bedoelingen hadden. Uit sommige reacties valt op te maken dat veel van deze respondenten hun postcode en e-mailadres liever niet opgaven uit privacyoverwegingen.

Slotopmerkingen van de respondenten

Op de slotvraag “Heeft u nog een extra opmerking mee te geven”, reageerden ruim 20% van de respondenten. Het type van antwoord en het percentage daarvan t.o.v. het totaal van de respondenten die de slotvraag beantwoordden, is samengevat in figuur 2.

Figuur 1 Leeftijdsverdeling van de respondenten

Figuur 2 Typen van antwoorden op slotvraag

3.2 Interpretatie van de antwoorden

De antwoorden die de enquête opleverde zijn samengevat in bijlage 1. In deze paragraaf trekken we daaruit een aantal conclusies.

1. Algemeen

Wonen en recreatie, en op de tweede plaats industrie en andere bedrijvigheid.

De openingsvraag van de enquête (vraag 1.1) geeft meteen een duidelijk beeld van hoe de overgrote meerderheid van de geënquêteerden Zeeland in 2030 ziet: een provincie die zich in de eerste plaats

kenmerkt door wonen en recreatie, gecombineerd met industrie en andere bedrijvigheid. Vrijwel geen van de respondenten vindt dat industrie en bedrijvigheid het meest kenmerkend zouden moeten zijn.

2. Naar een duurzame en concurrerende economie

Bedrijvigheid in het buitengebied mag niet voor nog meer overlast zorgen

Vraag 2.2 geeft een duidelijk beeld over hoe de respondenten aankijken tegen verdere uitbreiding van bedrijven in het buitengebied: 57% vindt dat die bedrijven dan maar moeten verhuizen naar een industrieterrein. Een additionele 35% kan uitbreiding nog wel accepteren, mits dit geen in de toekomst (verkeers) overlast geeft.

De verbindingen van Zeeland met de Randstad en Vlaanderen moeten beter

Vraag 2.3 laat wat dit betreft geen twijfel bestaan: 78% van de respondenten is het hiermee eens. Van de opposenten vindt meer dan de helft dat de bestaande verbindingen voldoen en dat meer infrastructuur weleens ten koste zou kunnen gaan van de rust en de natuur. Een kleine groep is van mening dat investeringsgelden beter anders zouden kunnen worden aangewend, bijvoorbeeld in het verbeteren en onderhouden van de huidige verbindingen en investeren in meer OV.

Over de aanpak van leegstaande recreatiewoningen is Zeeland verdeeld

Een substantieel deel (44%) van de respondenten vindt dat de overheid zich niet moet bemoeien met de keuze van eigenaren van recreatiewoningen om deze al dan niet gedurende langere perioden onbewoond te laten. Daarentegen is er een kleine meerderheid die vindt dat een dergelijke leegstand weldegelijk moet worden aangepakt. De genoemde oplossingen variëren van een stimuleringsprogramma voor het vaker verhuren of het zelf in deeltijd bewonen van een recreatiewoning, tot een bouwstop op nieuwbouw.

De bouw van nog meer vakantieparken staat ter discussie

Zeeland maakt zich zorgen over het ongelimiteerd bouwen van nieuwe vakantieparken. Een meerderheid van de respondenten vindt dat dit alleen mag als het niet ten koste gaat van het Zeeuwse landschap. Een additionele 44% is van mening dat er helemaal geen plaats meer is voor nieuwe vakantieparken.

Het onderwijs in Zeeland moet beter worden afgestemd op de regionale behoefte

Meer dan 85% van de respondenten is van mening dat er iets gedaan moet worden aan de kwaliteit van het onderwijs in de provincie. Jongeren trekken weg om elders te studeren en vinden na afloop daar ook vaak een baan. Het bedrijfsleven in Zeeland heeft moeite om geschoold personeel aan te trekken. Slechts een kleine minderheid van de respondenten vindt dat dit probleem door het bedrijfsleven zelf moet worden opgelost.

3. Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving

Verdeeldheid over hoeveel verandering het landschap a.g.v. de energietransitie mag ondergaan

Driekwart van de respondenten is van mening dat de transitie naar een duurzamer gebruik en opwekking van energie urgent is, ook in Zeeland. Iets minder dan de helft daarvan is bovendien van mening dat de provincie in 2030 energieneutraal moet zijn en dat veranderingen in het Zeeuwse landschap daarvoor noodzakelijk en onontkoombaar zijn. De andere helft van de voorstanders vindt dat het accent in de eerste plaats op energiebesparing moet liggen. Verwacht mag worden dat een deel van

deze groep zorgen heeft over de verandering die het Zeeuwse landschap zal ondergaan a.g.v. duurzame energieopwekking. Gekoppeld aan de 25% respondenten die expliciet tegen dergelijke veranderingen in het landschap zijn, lijkt de verdeeldheid in deze compleet.

Zonneparken op landbouwgrond lijken op minder weerstand te stuiten dan windmolens

In dat licht is het interessant te zien dat een meerderheid van 60% van mening is dat het Zeeuwse agrarische landschap een goede plek kan zijn voor (grootschalige) zonneparken, ook als dat betekent dat daarvoor grond aan de landbouwproductie wordt onttrokken. Als we dit relateren aan de voorgaande conclusie, dan zou het kunnen zijn dat de meer bekende en zichtbare windmolens op voorhand negatiever worden beoordeeld dan zonneparken.

De Zeeuwse bevolking wil ook zelf verantwoordelijkheid nemen voor klimaataanpassingen

Een meerderheid van de respondenten (ca 56%) vindt dat burgers en bedrijven zelf ook verantwoordelijkheid moeten nemen voor maatregelen die negatieve klimaateffecten tegengaan. Wel verwacht men dat de overheid adequate voorlichting geeft m.b.t. toe te passen maatregelen. Slechts een klein deel (ca 3%) is van mening dat het vooral de overheid zelf is die in actie moet komen.

Weinig enthousiasme voor zilte teelten

Het toestaan van meer verzilting, als neveneffect van de klimaatverandering, kan onder de Zeeuwse bevolking nog niet op grote sympathie rekenen. Slechts een derde van de respondenten ziet daar iets in. De rest van de respondenten zoekt het in het in de winter opslaan van neerslagoverschotten. Ongeveer de helft daarvan (ca 36% van het totaal) vindt dat dit uitsluitend in de bodem zou moeten zijn en niet in bovengrondse bassins, omdat die laatste niet passen in het Zeeuwse landschap.

Zeeland heeft waterveiligheid hoog zitten

Een meerderheid van bijna 60% zegt structureel te willen investeren in het op orde brengen van de binnendijken. Het andere deel van de respondenten zet z'n geld liever op het nog veiliger maken van de primaire waterkeringen.

Het merendeel van de bevolking vertrouwd op de calamiteitenplannen

Ondanks de bereidheid tot investeren in de waterkeringen (zie hiervoor), voelen de meeste respondenten zich toch wel veilig. Slechts een kwart van hen zal ingeval van een calamiteit proberen weg te komen. De rest blijft thuis en wacht rustig instructies van de overheid af.

4. Naar een waardevolle leefomgeving

Natuur is een groot goed in Zeeland

De respondenten verdelen zich in twee ongeveer gelijke groepen: die van de ongestoorde, donkergroene natuur en die van de gebruiks- en recreatienatuur. Die laatste groep vormt een kleine meerderheid. De groep die natuur het liefst zonder menselijke bemoeienis ziet floreren vormt ongeveer een kwart van de totale groep respondenten. Daartussenin is er nog een groep van ca 20% die ervoor wil waken dat bestaande natuur niet verder door menselijke activiteiten wordt aangetast.

Medeverantwoordelijkheid voor natuur wordt breed gedragen

Dat natuur breed als waardevol wordt gezien, wordt nog eens onderstreept door het feit dat de zorg voor meer biodiversiteit gezien wordt als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van overhe-

den, maatschappelijke organisaties, burgers en bedrijven. Slechts ongeveer 10% vindt dat de overheid hiervoor primair aan de lat staat of dat de burgers en bedrijven hier toch geen invloed op kunnen uitoefenen.

Luchtvaartactiviteiten worden al gauw als storend ervaren

Het overgrote deel van de respondenten (77%) wenst een terughoudend beleid ten aanzien van uitbreiding van luchtvaartactiviteiten. De belangrijkste reden daarvoor is de mogelijke (geluids)hinder voor mens en natuur.

Meer dierlijke mest in de landbouw is geen probleem

Het overschakelen naar het gebruik van meer dierlijke mest wordt door bijna 75% van de respondenten ondersteund. Het merendeel van hen spreekt z'n voorkeur uit voor een korte keten van goede kwaliteit mest van Zeeuwse veehouders. Slechts 4% spreekt zich expliciet uit tegen het gebruik van meer dierlijke mest in de landbouw.

Glastuinbouw en intensieve veehouderij passen niet bij het open Zeeuwse landschap.

Een grote meerderheid van de respondenten is van mening dat glastuinbouw en intensieve veehouderij niet thuishoort in het open Zeeuwse landschap met z'n vruchtbare landbouwgronden. Een beter plek zou zijn op of nabij een industrieterrein. Voor de veehouderijbedrijven is er nog een groep van ca 30% zegt zich minder zorgen te maken over gezondheidsrisico's. Iets minder dan de helft daarvan (13% van het totaal) meent dat het voor de economie van Zeeland belangrijk is dat bestaande veehouderijbedrijven zich wel grootschalig en intensief mogen ontwikkelen.

Regelgeving omtrent vrijkomende agrarische bebouwing is gewenst

Ongeveer de helft van de respondenten ziet een rol voor de provincie om te komen met regelgeving omtrent het gebruik van leegstaande agrarische gebouwen. Daar staat tegenover dat ruim 30% vindt dat het de competentie van de gemeenten is om hiervoor beleid te ontwikkelen. De rest (19%) vindt dat de overheid zich hier niet mee moet bemoeien en dat het een zaak is van alleen de betreffende ondernemer.

5. Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving

Tegengaan van leegstand van winkelpanden vraagt om een creatieve benadering

Meer dan 90% van de respondenten is voor verruiming van de regelgeving om daarmee te proberen leegstand van winkelpanden aan te pakken. De kleine minderheid die het hiermee niet eens is, wijst erop dat dit ertoe kan leiden dat de winkelbestemming hierdoor permanent dreigt weg te vallen en dat daardoor het voorzieningenniveau in de dorpskernen en steden nog verder omlaag gaat.

Nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk aansluiten bij bestaand bebouwd gebied

Een kleine meerderheid (52%) is ervoor om de uitbreiding van de woningvoorraad zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij bestaande verstedelijking. Daar tegenover staat dat 38% van de respondenten niet bang is voor nieuwbouwwoningen in kleine dorpskernen op het Zeeuwse platteland. Een additionele 5% onderstreept nog eens dat dit dan wel zoveel mogelijk moet aansluiten bij bestaand bebouwd gebied.

Toekomstbestendig bouwen kan de nieuwe norm worden

Ruim 90% van de respondenten is het eens met de stelling dat de provincie en gemeenten ervoor moeten zorgen dat nieuwbouwwoningen ook aan de toekomstige wensen van gebruikers kunnen voldoen. De kleine minderheid die het daar niet mee eens is ziet hier geen rol voor de overheid of vraagt zich af of de toekomst in deze wel is te voorspellen.

Aardgasvrije en energie-neutrale nieuwbouw heeft de toekomst

Ruim 80% van de respondenten vindt dat nieuwbouwwoningen voortaan ook aardgasvrij en energie-neutraal moeten zijn. Degenen die het daar niet mee eens zijn voeren aan dat dit vooralsnog niet realistisch is, alleen langs geleidelijke weg kan worden gerealiseerd en niet verplichtend zou moeten worden opgelegd.

Leegstand van in stads- en dorpskernen moet worden aangepakt

Alle in de enquête aangedragen oplossingsrichtingen worden in gelijke mate ondersteund: actief beleid van de provincie en gemeenten, zowel gericht op herstructureren van stads- en dorpskernen als op het tegengaan van de vlucht van detailhandel en supermarkten naar industrieterreinen. Het aanmoedigen van deeltijdwonen ingeval van een tweede huis wordt als minder wenselijk gezien (slechts 9% van de respondenten kiest hiervoor).

De bereikbaarheid en kwaliteit van voorzieningen moet voorop staan

Bijna driekwart van de respondenten vindt dat de bereikbaarheid en kwaliteit van voorzieningen belangrijker zijn dan de directe nabijheid. Dat geldt niet voor het andere kwart: die vindt dat het verdwijnen van voorzieningen uit de dorpskernen de leefbaarheid ernstig aantast. Behalve winkels en gezondheidscentra wordt ook een aantal keren de basisschool genoemd.

Geen nieuwe bedrijventerreinen

Meer dan 90% is van mening dat het ongebreideld aanleggen van nieuwe bedrijventerreinen moet stoppen. Teveel oude bedrijventerreinen vertonen leegstand en achterstallig onderhoud. Dit zal eerst moeten worden aangepakt. Tegenstanders van zo'n beleid vragen zich onder meer af of de vrije markt hier niet z'n werk kan doen.

Zorg voor de milieukwaliteit van de leefomgeving staat voorop, maar vraagt soms geven en nemen

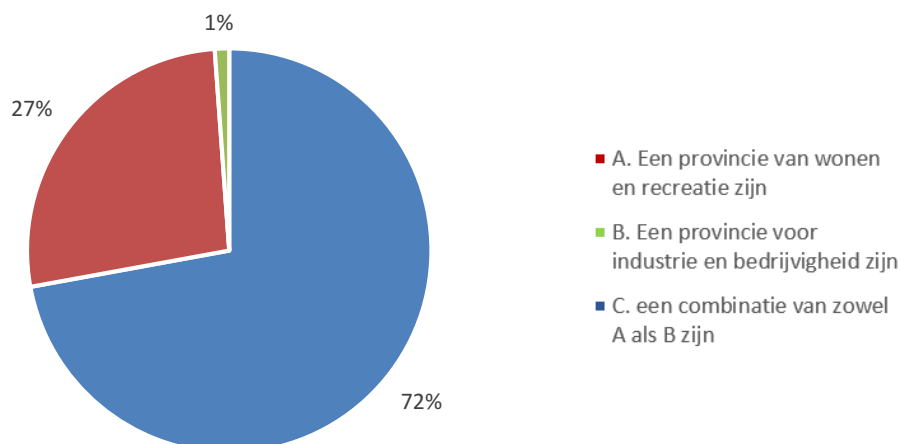
De helft van de respondenten laat geen twijfel bestaan over de noodzaak dat de provincie ervoor zorgt dat bedrijven zich in het belang van de volksgezondheid strikt aan de milieuregels houden. Maar een grote minderheid (37%) wijst erop dat stankoverlast in het landelijk gebied er soms gewoon bij hoort. Een additionele 16% zegt dat ook rond industriecentra soms overlast kan voorkomen en dat dit minder zwaar akn wegen dan het lokale of regionale economisch belang.

Bijlage 1 – Enquêteresultaat

1. Algemeen

1.1 In 2030 moet de provincie Zeeland vooral:

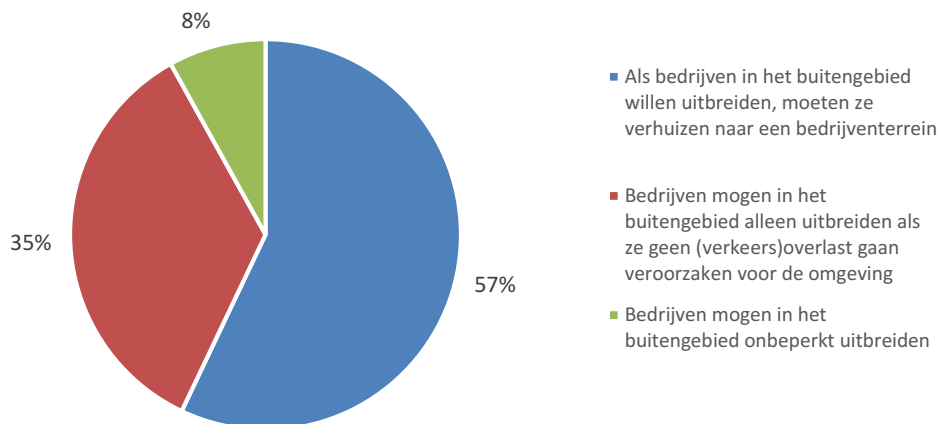

2. Naar een duurzame en concurrerende economie

Het gaat best goed met Zeeland, maar ook zijn er nog een aantal uitdagingen. Zo zal Zeeland moeten blijven investeren in haar economie. Om toplocatie te zijn moeten ook de digitale verbindingen, de fysieke bereikbaarheid en de woon-, werk- en leefomgeving kwaliteit uitstralen.

2.1 Bedrijven-, industrie- en haventerreinen

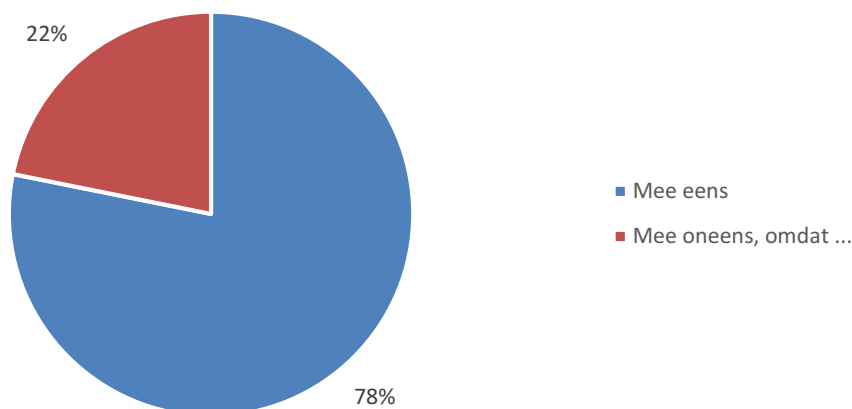
De economie trekt aan en bestaande bedrijven willen uitbreiden of nieuw bouwen. Sommige van die bedrijven liggen in het buitengebied (dus buiten de dorpen en steden). Wat vindt u?

2.2 Bereikbaarheid

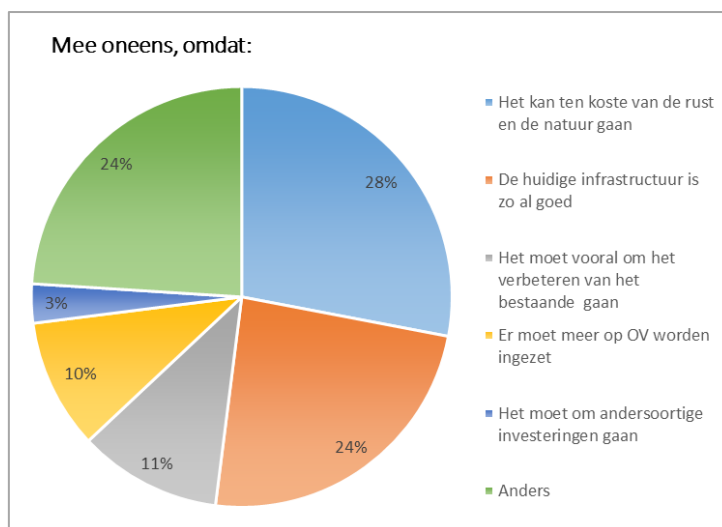
Om het vestigingsklimaat te verbeteren moet de provincie meer investeren in betere verbindingen, naar voorbeeld van de Randstad en Vlaanderen.

Mee oneens, omdat....

1) De huidige infrastructuur zo al goed is (24%)

- *De huidige infrastructuur is grotendeels op orde na het gereed maken van de verbinding Gent - Goes/ Vlissingen*
- *de huidige verbindingen goed zijn. Die acht weken in de zomer moeten geen reden zijn om meer asfalt neer te leggen.*
- *De huidige verbindingen al toereikend zijn met de huidige mobiliteit*
- *de verbindingen al goed zijn.*
- *de verbindingen op dit moment toch niet echt slecht zijn te noemen?*
- *Er zijn best lokaties met goede verbindingen. Daar moeten bedrijven naartoe.*
- *Er zijn reeds goede verbindingen.*

- *De huidige ontsluiting past bij de schaal van Zeeland*
- *deze verbindingen zijn al klaar. Westerscheldetunnel, sluisluchtunnel, verbreding tractaatweg, sloeweg etc. Nieuwe verbindingen voegen niets meer toe.*
- *er is al meer dan genoeg asfalt.*
- *Er ligt genoeg asfalt in Zeeland*
- *Huidige wegen voldoen*
- *Verbindingen zijn goed*

- *Ik vind dat de verbinding Gent met Westerscheldetunnel en Sluiskil tunnel voldoet. Ook met de komst van de A4 vind ik de verbinding naar de Randstad prima. Gent, Breda, Roosendaal, Rotterdam, Den Haag allemaal in een uur aan te rijden. Perfect!*
 - *Verbindingen zijn (vergeleken met elders in Nederland) al prima.*
 - *Verbindingen zijn ruim voldoende.*
 - *Zeeland al prima verbindingen heeft. De situatie in de Randstad met de daarbijbehorende files is geen wensbaar voorbeeld.*
- 2) Het zou vooral om het verbeteren van het bestaande moeten gaan (11%)
- *De bereikbaarheid is nu goed. Tot de half hoge brug in Vlissingen. Daar staan elke dag 2x per uur honderden auto's in de file.*
 - *Er voldoende infrastructuur aanwezig is. De kwaliteit hiervan kan misschien nog worden verbeterd. Dus geen nieuwe wegen aanleggen, waar nodig verbeteren of verbreden.*
 - *Na aanleg Tractaatweg is de verbinding met België prima. Verkeersveiligheid N59 wel verbeteren. A58 is een probleem bij ongelukken of andere stremmingen. alternatief (verbreding?) is gewenst.*
 - *Na tunnels en Tractaatweg is Zeeland al heel bereikbaar. Ik zou wel graag deel van de weg van Zierikzee naar Bruinisse en Hellegatsplein, breder willen, plekken waar je kunt inhalen.*
 - *er zijn al goed verbindingen, richting Vlaanderen kan beter*
 - *de huidige verbindingen voldoen, mits onderhoud blijft plaatsvinden. Files kennen we niet in Zeeland. Bovendien worden de belangrijkste verkeersaders momenteel al verbeterd/uitgebreid. Veiligheid mogen we niet uit het oog verliezen!*
 - *de verbindingen naar buiten de provincie zijn prima, investeer liever in de verbindingen BINNEN de eigen provincie, met name: meer goede 80km-wegen en minder 60-km-wegen tussen dorpen.*
 - *Er is niets mis met de huidige verbindingen. Onderhoud van infrastructuur is belangrijker*
- 3) Het zou om andersoortige investeringen moeten gaan (3%)
- *Er afgelopen jaren al veel is geïnvesteerd in bereikbaarheid (WST, Sluiskiltunnel, verbreding Sloeweg en Tractaatweg, nieuwe Zeesluis e.d.) Nu inzetten op verbetering aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt zodat er meer Zeeuwse jongeren in Zeeland aan het werk kunnen (ook met MBO opleiding).*
 - *Verbindingen zijn minstens zo goed als bijv. in de Randstad. De provincie moet wel alert zijn op het voorkomen/passend krijgen van (Rijks) maatregelen die grotere woon-werkafstanden beperken. De werkloosheid in Zeeland is ook laag dankzij flexibiliteit en om wat verder te rijden voor een baan.*
- 4) Het zou ten koste van de rust, de natuur en de landschapskwaliteit kunnen gaan (28%)
- *Dit doorgaans inhoudt: meer asfalt. Teveel hiervan doorbreekt het karakteristieke Zeeuwse landschap, de rust en de ruimte. Wel investeren op OV, fietspaden, spoor en waterverbindingen.*
 - *Door snellere verbindingen wordt het drukker en voller en dat is slecht voor de natuur.*
 - *Rust en ruimte juist zo belangrijk zijn voor het vestigingsklimaat*

- *Het nu goed is, meer wegen leidt meestal tot meer drukte. Omdat dit ten koste gaat van de rust en de ruimte in het buitengebied. We willen hier juist geen tweede Randstad.*
 - *Betere verbindingen ok, maar niet ten koste van het landschap, bomen en natuur*
 - *Zeeland moet een rustige provincie worden met veel natuur om van te genieten. Je mag er wel wat reistijd voor over hebben om hier te komen*
 - *Zeeland moet goed opletten dat de rust blijft uitstralen*
 - *Laat Zeeland een groene ruimte blijven! Landbouw en visserij zijn Zeeland-eigen. Natuur moet een veel grotere rol gaan spelen.*
 - *Natuurlijk wel investeren, maar niet doorslaan en het karakter van het landschap behouden. Niet meer snelwegen bijvoorbeeld.*
 - *Verbindingen zijn goed genoeg voor huidig gebruik. Toevoegen van asfalt overal, leidt tot extra bouw, dus verstening buitengebied.*
 - *De provincie is door zijn openheid en rust ook juist aantrekkelijk. Veel infra levert ook meer verstedelijking op.*
 - *Zeeland niet voller mag raken.*
 - *Deze vraag toegespitst is op concurrentie en economie, ik zoek het meer in duurzaamheid en groen*
 - *Zo wordt zeeland verpest en precies als de rest van Nederland: opgeofferd aan "de economie".*
 - *"1. Recreatie, 2. De primaire econ. Sector (agrarisch en visserij) en 3. Industriële bedrijvigheid - in die volgorde zie ik het belang van de economische sectoren van Zeeland. Zwaar investeren in betere verbindingen met regio's buiten Zeeland acht ik bij deze volgorde niet nodig en gelet op het leefklimaat ook ongewenst."*
 - *Betere verbindingen betekenen over het algemeen meer en grotere autowegen. (en geen beter openbaar vervoer in zeeland)De leefbaarheid en uniciteit van zeeland wordt hiermee niet vergroot. De kans dat het tevens een doorvoer gebied voor groot wegtransport van de Randstad naar België wordt neemt ook toe. Dit is onwenselijk.*
 - *De verbinding is al zeer goed momenteel. Echter, wanneer er wordt geïnvesteerd in meer verbindingen, zal dit leiden tot meer overlast en kan dit Zeeland als recreatie- en woongebied negatief beïnvloeden.*
 - *We moeten geen randstedelijk gebied worden en maar blijven investeren in meer asfalt*
 - *Volgens mij is dat al gedaan en nog meer wegen op nieuwe locaties lijkt mij niet gewenst.*
 - *Wegen verbeteren maar niet hele boel asfalteren voor de drukte die alleen in de zomermaanden wat problemen geeft Zeeland is dunbevolkt en wil niet dichtslibben. Bedrijvigheid kan beter in de Rijnmond of rond Antwerpen*
- 5) Er zou meer op OV moeten worden ingezet (10%)
- *Er is meer dan genoeg asfalt in Zeeland. De provincie bezuinigt op OV, slechte zaak. Investeer daar in!*
 - *Er ligt al genoeg asfalt! Betere treinverbindingen, zonder stops is wel een goed idee*
 - *Denk aan alternatieven zoals water trein fiets enz*
 - *Ik vermoed dat het hier om wegverbindingen gaat. Als de Tractaatweg verdubbeld is, zijn de wegverbindingen grotendeels op orde. Beter is het te investeren in alternatieven voor de auto: b.v. Snel busvervoer.*
 - *Verkeersverbindingen zijn al goed. Graag beter openbaar vervoer.*

- *Mee oneens wanneer het gaat om meer asfalt. Als het gaat om betere verbindingen in de zin van OV dan EENS*
- *Omdat de verbinding naar de Randstad en Zeeuws-Vlaanderen al goed is. Het is beter om te investeren en beter openbaar vervoer zodat mensen door heel de provincie op tijd zijn voor hun werken en niet uren in de bus bijvoorbeeld moeten zitten. Want een*

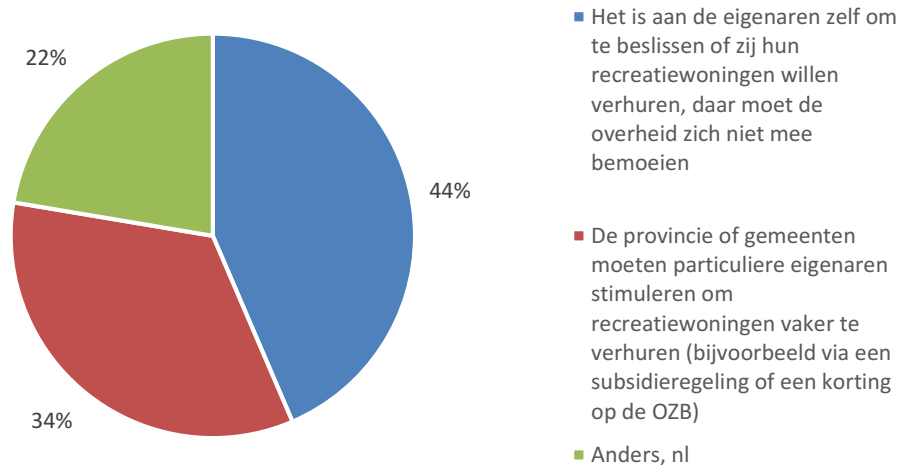
ritje van Vlissingen naar Veere en dan meer als een uur in de bus voor die 14 kilometer zal niemand het openbaar vervoer nemen. Vaak wordt gedacht in 'asfalt', en daar hebben we meer dan genoeg van. Zeeland moet investeren in OV, trein, lightrail, voetverbindingen. Dat maakt een gebied aantrekkelijk om te wonen, niet meer asfalt met aanzuigende werking voor alleen doorvoer van (vracht)verkeer.

6) Anders (24%):

- *Aangehaakt blijven bij ontwikkelingen die in de as Randstad - Eindhoven spelen*
- *De vraag is of het vestigingsklimaat verbeterd moet worden. De noodzaak daarvan is niet aangetoond. Het lijkt mij dat dit ook afhangt van wat we precies willen bereiken qua groei van vestiging.*
- *Enige bescheidenheid terzake op z'n plaats is*
- *De vraagstelling is onduidelijk. Welke verbeteringen worden hier bedoeld? Infrastructurele, ov. De mobiliteit gaat de komende periode drastisch veranderen. Door autonome vervoersvormen en gedeeld autobezit zal het ruimte beslag minder groot worden en de verkeersdruk afnemen*
- *Niet eens*
- *Nog meer asfalt!*
- *Oneens, omdat zeeland vooral onderscheidend moet willen zijn (ruimte/recreatie/wonen); dat moet je niet willen opgeven om bedrijvigheid te genereren*
- *Onze provincie krimpt qua inwoneraantal. Meer asfalt is overbodig. Bovendien kost het klauwen met geld. Met onderhoud na de aanleg wordt onvoldoende rekening gehouden.*
- *Alleen vanuit vlaanderen en zeker alles tolvrij*
- *Snelle verbindingen met de wereld om ons heen zijn ontzettend belangrijk, echter met alle technologische ontwikkelingen is maar zeer de vraag hoe die verbindingen er uit gaan zien en of onze traditionele blik op 'infrastructuur' zijnde asfalt dan nodig is.*
- *Is een rijkstaak, geen provinciale taak*
- *Liever investeren op ontwikkeling binnen provincie dan het aantrekkelijk maken van het verlaten van de provincie*
- *M.i. Is de bereikbaarheid voor het overgrote deel van de provincie voldoende. Meer wegen is meer luchtvervuiling en minder leefbaarheid.*
- *Het zowel toerisme kan stimuleren van stedelingen zonder auto, als mensen in staat stelt in zeeland te wonen en elders te werken.*
- *Er moeten alle kanten op goede verbindingen zijn/ komen.*
- *Het niet alleen provinciaal is maar ook rijksbeleid te ongenueanceerd, het vestigingsklimaat is afhankelijk van veel meer, wellicht zelfs belangrijker factoren.*
- *Waarom wel ?*

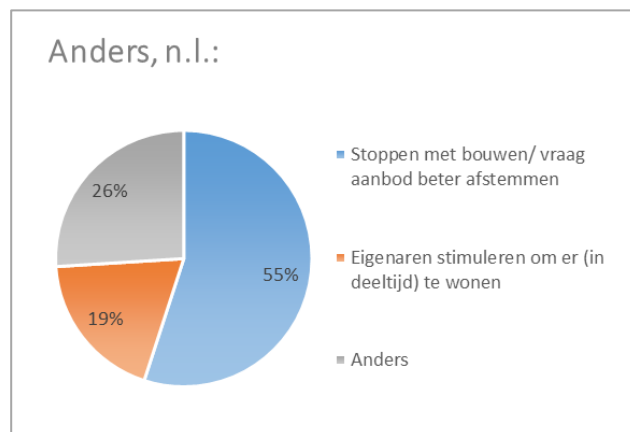
2.3 Leegstaande recreatiewoningen

Voorals langs de Zeeuwse kust staan veel particuliere recreatiewoningen een groot deel van het jaar leeg. Tegelijkertijd wordt er volop gebouwd aan vakantieparken voor recreanten zonder eigen recreatiewoning. Dit legt een extra beslag op de beschikbare ruimte. Wat vindt u?

Anders, n.l.:

- 1) Stoppen met bouwen/ vraag aanbod beter afstemmen (55%)
 - *Als B + een stop op de bouw van particuliere recreatiewoningen*
 - *Belangrijk is vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Er moet vooral een kwaliteitsslag gemaakt worden*
 - *Beperken van particuliere recreatiewoningen om te voorkomen dat grote aantallen woningen in toeristische dorpen, zoals Domburg, 's winters leegstaan.*
 - *Veel recreatiewoningen zijn niet wenselijk, dit is ook een bestemmingskwesitie, daar kan de gemeente op een andere manier vat op krijgen.*
 - *Volop bouwen moet stoppen. Charme dan weg. Dom en kortzichtig kustbouw.*

- *Minder bouwen maar verbouwen, dat is groen, duurzaam, concurrerend en economisch voortreffelijk*
- *Zeeland moeten we stoppen met een 2de vlaamse kust te worden. Niet iedereen kan op vakantie tegen onze kust aan. Probeer dat ook niet te faciliteren.*
- *Minder bouwen aan de kust en zeker op het strand.*

- *Zuinig omgaan met onze ruimte dat is nml ons unieke selling point, juist ook voor toeristen. Dat betekent: inpassen in landschap, concentratie en behoud open ruimte. Nadenken over de toekomst, dus geen witte olifant-projecten ;-)*
- *De overheid zal middels onderzoek moeten bepalen of de vraag overeenkomt met het aanbod en daar naar handelen met akkoord gaan van (nieuwe) recreatie woningen*
- *Niet meer recreatie nieuwbouw toestaan! Wel verbeteren.*
- *Oude recreatie woningen updaten dmv subsidie en zeker geen nieuwe erbij bouwen houd het zo er zijn al veel te veel recreatiewoningen*
- *Nieuwe reatiewoningen moeten compleet duurzaam zijn, dit moet het verkoop of verhuur argument worden. Leegstaande recreatiewoningen moeten ook duurzaam energieneutraal worden of op den duur gesloopt*
- *De Provincie moet geen nieuwe parken toestaan zolang er nog oude parken opgeknapt kunnen worden.*
- *Eindelijk eens stoppen met bouwen en overtollige toeristentroep slopen*
- *Enige restrictie in uitbreiding: meer concurrentie/ meer verhuur*
- *Er moet een beter evenwicht komme tussen de vraag en aanbod met name mbt vakantieparken. Veel parken zijn verouderd en/of voldoen niet meer aan de toeristische wensen heden ten dage. Daarnaast moet sneller ingespeeld worden op de veranderende markt, dus geen grote parken meer.*
- *Er moeten geen parken bijgebouwd worden. Eerst bestaande oude parken renoveren!!!!*
- *Er zijn voldoende vakantiewoningen, zowel met oog voor maximale belastbaarheid Zeeuwse natuur en leefbaarheid, als de (potentie van) de huidige populatie.*
- *Geen recreatiewoningen in kernen. Geen nieuwe parken meer.*
- *Er zijn veel te veel recreatiewoningen/parken gebouwd. Opmerkingen over innovatie/vernieuwing etc. Stroken niet met werkelijkheid dat geen woningen worden gesaneerd.*
- *Stoppen met bouwen van recreatiewoningen en zeker niet financieel subsidiëren*
- *Stop met nieuwbouw en knap oude parken op. De toerist komt vanwege de ruimte en schoonheid en niet als we De Belgische kust als voorbeeld nemen. In de kernen geen woonhuizen als vakantiehuizen toestaan.*
- *Stoppen met het bouwen van vakantieparken en 2e woningen in kernen niet meer toestaan.*
- *Stoppen met het klakkeloos bouwen van recreatiewoningen, de leefbaarheid in de winter is ver te zoeken zo..en de druk op de winkels, parkeren is ook veel te hoog zomers.*
- *Stimuleren om bestaande verpauperde terreinen op te waarderen of slopen.geen nieuwe recreatiewoningen buiten parken nog toestaan.*
- *Geen toestemming voor nieuwe recreatieparken, maar investeringen laten richten op opknappen oude parken.*
- *Het aan banden leggen van de nieuwbouw van vakantieparken. Samen met het stimuleren maar niet afdwingen van verhuur door particulieren. Hierbij dient er aandacht te zijn voor de rol van de belastingdienst, hierover moet duidelijk worden gecommuniceert met de eigenaren.*
- *Het verbieden van recreatie woningen en parken tegen de kustlijn. Het verpest heel de sfeer en ambiance van zeeland.*

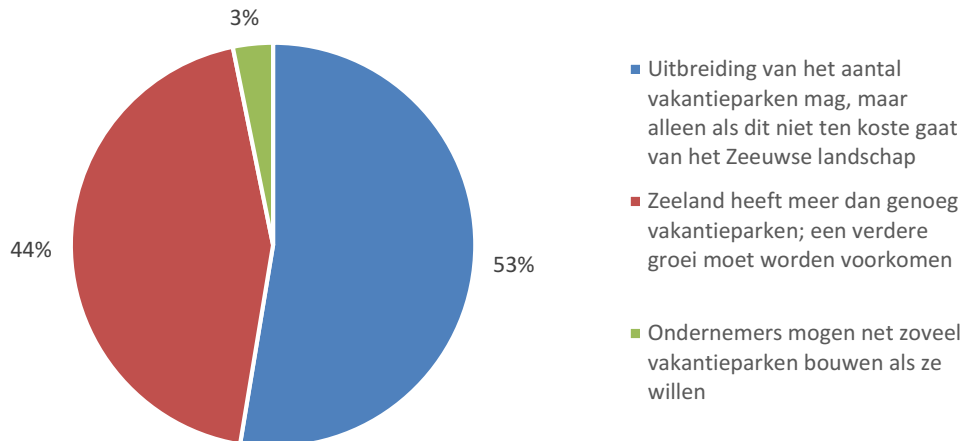
- *In ons volle Nederland is geen ruimte voor particuliere recreatiewoningen. Jammer dat die er zijn!*
 - *Kwaliteits impuls bestaande recreatiewoningen, vraag is afgelopen jaren essentieel veranderd*
 - *Een stop op de bouwlust van vakantieparken.*
 - *Geen vakantieparken bouwen ten koste van groene natuur gebieden, waar de eigen bevolking en ook recreanten het hele jaar door van kunnen genieten en niet alleen in de vakantieperiode*
 - *Er zijn er echt genoeg. Niet meer parken bouwen!*
- 2) Eigenaren stimuleren om er (in deeltijd) te wonen (19%)
- *Particuliere eigenaren moeten verplicht worden een minimum aantal weken van het jaar in hun recreatiewoning te verblijven en een ander deel van het jaar hun woning te verhuren.*
 - *Particulieren zouden minimaal 2 maanden in de woning moeten verblijven*
 - *Een beperking op te leggen bij de verkoop dat woningen alleen voor permanente bewoning gebruikt mogen worden. In de huidige situatie waarbij particulieren een 2e woning hebben, leidt dit tot lege, uitgestorven dorpen. Particulieren stimuleren met subsidies voor verhuur gaat mij te ver. Zij kunnen zich al een 2e woning permitteren financieel en dan vind ik subsidies niet terecht. Dus verplichting tot permanente bewoning. Dat biedt inwoners van omze provincie waaronder jongeren ook mogelijkheden op de woningmarkt.*
 - *De eigenaren van de recreatiewoningen moeten toestemming krijgen voor permanente bewoning van hun eigendom*
 - *Deeltijd wonen mogelijk maken*
 - *Verplichte verhuur*
 - *Verplichte verhuur*
 - *Ik vind het niet bevorderlijk voor de leefbaarheid dat parken en dorpen leeg komen te staan in het naseizoen. Maar heb ook een beetje een hekel aan subsidies. Als provincie en bedrijven kijken naar seizoensverlenging?*
 - *Er moet een verplichting zijn om recreatiewoningen (een deel van het jaar) te verhuren. Om permanente bewoning tegen te gaan, maar ook om te voorkomen dat ruimtebeslag voor recreatiewoningen alleen voor een rijkere groep plaats vindt.*
 - *Leegstaande recreatiewoningen zouden moeten kunnen worden verhuurd aan jongeren zodat deze in Zeeland blijven wonen.*
 - *Lege recreatiewoningen maken van dorpen op termijn spooksteden. Zolang er ruimte is moet deze eerst benut worden. Door bestaande recreatiewoningen permanentier te verhuren zal leegstand minder het geval zijn. Recreatieparken (uitbreiden) leggen beslag op buitenruimte die daardoor steeds minder wordt.*
 - *Maximum instellen van 10% ter voorkoming, dat er Spooksteden gaan ontstaan.*
- 3) Anders: (26%)
- *De provincie of de gemeente kan ook juist voor deze recreatiewoningen de OZB verhogen, dat stimuleert vast meer om te verhuren!*
 - *Eigenaren van leegstaande (recreatie)woningen beboeten*
 - *Subsidie bovenop air b'n'b, lijkt me niet. Beter richten op datgene waar je meer zeggenschap over hebt en de visie zodanig vormgeven dat er niet eindeloos vakantieparken doorgebouwd kunnen worden.*

- *Ik kan van beide antwoorden de gevolgen niet overzien. Subsidies lijkt me geen goede zaak; particulieren moeten hun eigen markt opbouwen.*
- *Er moet voor de gehele Zeeuwse kust inclusief de Delta-armen een kustvisie worden vastgesteld waarin primair wordt ingezet op renovatie van verouderde parken, uitsluitend bouwen in aangewezen aandachtsgebieden, het landschap en de openheid leidend is. De verhuurplicht moet blijven om te voorkomen dat het aanbod van overnachtingen nog steeds te klein is omdat teveel mensen uitsluitend om beleggingsmotieven hun vastgoed hebben gebouwd.*
- *Er zal voor nieuwe parken gekeken moeten worden naar tijdelijkheid, dwz tijdelijke uitgifte voor een vooraf bepaalde periode, feitelijk zoals strandhuisjes geplaatst worden, door dit te combineren met circulair bouwen ontstaat geen 'eeuwig durend' beslag op de ruimte.*
- *Het is aan de eigenaren zelf om te beslissen of zij hun recreatiewoningen willen verhuren, maar de provincie of gemeenten kunnen wel deze particuliere eigenaren wel proberen te stimuleren om deze recreatiewoningen vaker te verhuren.*
- *in zee.*
- *Verhogen van OZB bij leegstand, zodat men liever gaat verkopen aan mensen die permanent willen bewonen. Laat de beschikbare ruimte bestaan, de ondernemers gaan van zelf wel investeren en nog meer subsidie voor mensen die al geld hebben voor een tweede huis is niet het juiste middel*
- *Op een andere manier, maar A lijkt niet de juiste methode*
- *Geen mening*
- *Partijen die pro-actief in hun recrea activa investeren en dat daardoor makkelijker verhuren moeten meer en makkelijker toegang hebben tot faciliteiten en gelden om dat te continueren of uit te breiden (positief belonen/stimuleren) , terwijl partijen die alleen de opbrengsten willen maar niet de investeringen doen, die partijen moeten m.i. Minder ruimte en mogelijkheden worden gegund/geboden om hun manier van zakendoen vol te houden of zelfs uit te breiden... Zulke partijen dragen niet bij aan het geheel van zeeland en vind ik economisch minder wenselijk.*
- *Recreatie woningen mogen alleen maar centraal verhuurd worden, en in de toekomst geen privee eigendom meer worden. Ook ben ik het eens met antwoord a*
- *Recreatiewoningen voor eigenaren juist zwaarder belasten, waardoor tweede woningen minder aantrekkelijk worden. Zo zijn recreanten automatisch meer aangewezen op recreatieparken (d.w.z. Concentreren). Tweede woningen worden daardoor afgestoten en komen ten goede aan de reguliere woningmarkt voor permanente bewoning.*
- *Stomme keuzes: recreatie of industrie. We zijn inmiddels toch verder dan die conservatieve keuze. Je weet wel: land*
- *Onderzoek of er business te genereren met het verhuren van tweede woningen (waarom worden die trouwens al recreatiewoningen*

2.4 Nieuwe vakantieparken

Zeeland is in trek bij recreanten en toeristen. Om hen een fijn verblijf te kunnen aanbieden zijn er de laatste jaren veel vakantieparken bijgebouwd en zijn er plannen voor nog veel meer. Wat vindt u?

2.5 Onderwijs in Zeeland

Voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat zijn goed gekwalificeerde arbeidskrachten nodig. Veel Zeeuwse jongeren vertrekken na hun middelbareschoolopleiding om elders verder te leren. Een klein deel komt na de studie weer terug om in Zeeland te gaan wonen en werken. Wat vindt u?

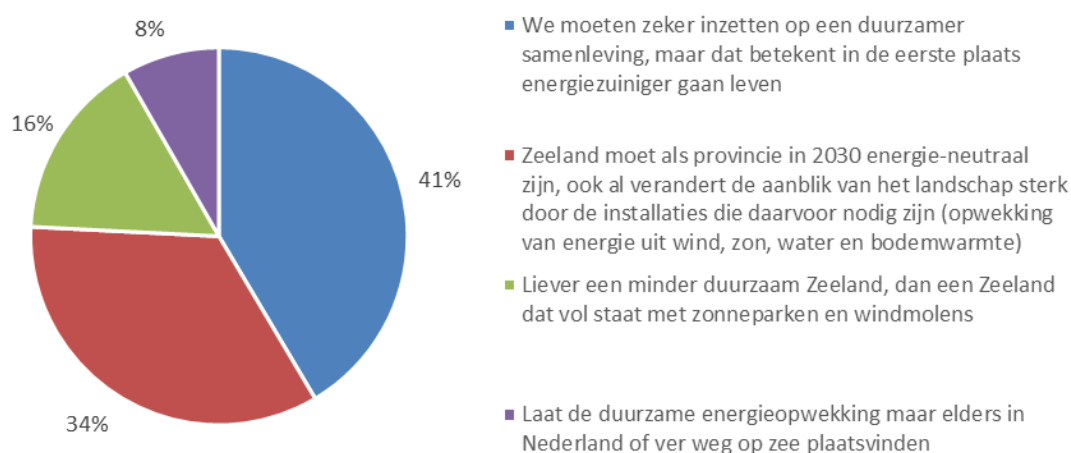

3. Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving

Om de negatieve effecten van klimaatverandering beperkt te houden, is het noodzakelijk te streven naar een klimaat-neutrale samenleving. Dat betekent minder uitstoot van broeikasgassen, en een klimaatbestendiger omgeving die de gevolgen kan opvangen, zoals wateroverlast, hittestress, zoetwatertekorten en overstromingsrisico's.

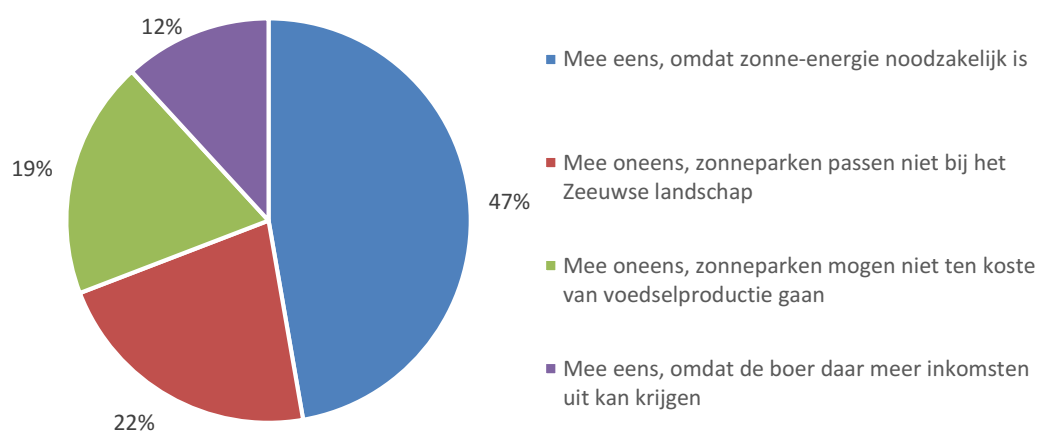
3.1 Duurzame energie

Ter vervanging van aardolie zijn nieuwe, duurzame vormen van energieopwekking nodig, zoals windmolens en zonneparken. Wel kunnen deze het karakter van het Zeeuwse landschap veranderen. Wat vindt u?

3.2 Zonneparken in Zeeland

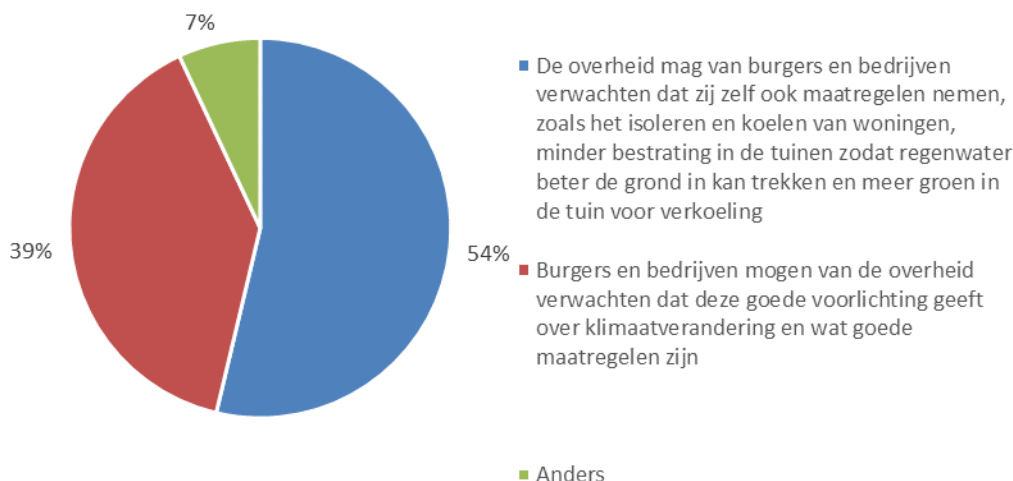
Zonneparken zijn percelen die van oorsprong landbouwgrond zijn, maar in de toekomst vol zouden kunnen worden gelegd met zonnepanelen. Wat vindt u van de volgende stelling: het Zeeuwse agrarische landschap is een goede plek om zonnepanelen aan te leggen.

3.3 Gevolgen van klimaatverandering

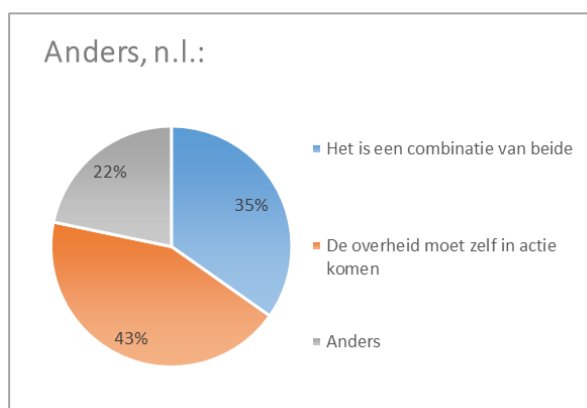
Als gevolg van de klimaatverandering zal er vaker extreme regenval optreden, maar ook langere periodes van droogte en hitte en een grotere kans op overstromingen door het stijgen van de zeespiegel. Wat vindt u?

Anders, n.l.:

1) Het is een combinatie van beide

- *Beide keuzes, het is een wisselwerking*
- *Combinatie van A en B*
- *Beide punten: verantwoordelijkheid van overheid EN burgers EN bedrijfsleven, heldere praktische informatie = cruciaal, rol nationale instanties*
- *Een combinatie van A en B. Het kan geen kwaad als de overheid goede voorlichting geeft. En burgers en bedrijven moeten zich bewust worden met deze klimaatverandering omgaan.*
- *Het is een combinatie van A en B. De overheid moet de burgers goed inlichten over de klimaatverandering, maar de burger moet zelf (bijvoorbeeld als boer of fruitteiler) maatregelen nemen tegen de klimaatverandering en zelf de beslissingen daarover nemen. Je bent uiteindelijk verantwoordelijk voor je eigen stuk grond en de invloed die het weer daarop uitvoert.*

- *Beide, maar burgers mogen ook van de overheid verwachten dat ze niet alleen voorlichting geeft, maar vooral zelf maatregelen neemt op terreinen waar overheid verantwoordelijk is.*
- *Er moet goede voorlichting komen en het nemen van maatregelen door de burgers en bedrijven moet gestimuleerd worden. Hierbij moeten ook de woningbouwverenigingen worden betrokken.*
- *Grappig dat in deze keus de mogelijkheid is om de verantwoording bij hen te leggen waarvan o.a. Minder bestraten. Bij de vorige vraag was er een optie om geen landbouwgrond af te*

staan vanwege het eventueel ten koste gaan van voedsel voorziening. Ik vind beiden! De gemeenten zijn aan hun taak verplicht om zonnepanelen op daken te

stimuleren. Groen is minstens zo belangrijk, hoe minder bestrating of bebouwing, des te beter voor het milieu en/of klimaat.

2) De overheid moet zelf in actie komen

- Overheid moet klimaatregelen afdwingen bij burgers en bedrijfsleven*
 - Overheid zal burgers moeten voorlichten, aangeven welke maatregelen burgers kunnen nemen maar ook zelf verantwoording nemen met meer groen, geen sloten dempen etc.*
 - Stimuleer dat alle daken vol zonnepanelen komen te liggen vooral van bedrijfsruimte. Windmolens verbieden, vol op getijd energie inzetten*
 - Ik denk dat de overheid hier de regie in moet nemen. Leg alle daken vol met zonnecollectoren en je hebt geen al veel gewonnen. Biedt dat kosten neutraal aan, zonder invloed van nutsbedrijven. Van hen moet de rol veranderen.*
 - De overheid kan zelf ook een aanzienlijke bijdrage leveren aan een beter leef en woonklimaat, door het in stand houden van een groene leefomgeving en niet bezuinigen op groenvoorziening door bomen te kappen*
 - Zeker op Schouwen Duiveland zorgen dat regenwater wordt opgevangen zodat boeren dat kunnen gebruiken om te kunnen beregenen. de overheid moet hier zelf maatregelen voor treffen*
- De overheid moet voorop gaan: met een goed voorbeeld, heldere regels en een positieve toon: het wordt er beter van!*
 - De overheid is verplicht om hier goed op voor te blijven sorteren door innovatief en vooruitziend beleid + dat ook uit te voeren. We zijn allemaal verantwoordelijk, maar bij deze kwestie is de overheid in the lead!!*
 - Burgers en bedrijven mogen van de overheid verwachten dat deze goede maatregelen nemen.*
 - De overheid zou ook kunnen denken aan de toewijzing van energiequota aan bedrijven en particulieren om ongelimeteerd energiegebruik te voorkomen c.q. Te beperken. Hierdoor worden met name bedrijven gestimuleerd om zelf energiebeperkende maatregelen te nemen, om met de zelfde hoeveelheid energie een bedrijf gaande te houden. Als de overheid een energie quota instelt voor particulieren en bedrijven zal het energiegebruik niet afnemen maar toenemen. Waarmee ook het landschap dreigt te veranderen in een zonnepanelen en windmolen park.*

3) Anders

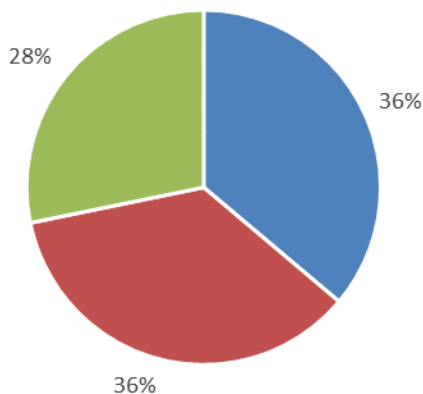
- Klimaatverandering is van alle tijden maar voltrekt zich over een grotere tijdspanne dan enige overheid kan overzien; alle onderzoeken zijn momentopnames en kunnen nooit precies voorspellen wanneer en waardoor een crisis zal ontstaan - geen paniek zaaien lijkt me het beste. Wel het Waterschap faciliteren, zijn hebben grote kennis over het belang van onze waterkeringen.*
- Iets verwachten van iemand is wel aardig... Maar m.i. Weinig doeltreffend als degene van wie je iets verwacht niet aan die verwachting kan of wil voldoen... Ik zou ervoor opteren om beleid of plannen op dit vlak aan te passen aan de feitelijke (on)mogelijkheden van gebied en partijen. En daarbij dan vooral de inspirerende voorbeelden steeds in het voetlicht te zetten.*

- *Dat er ook iets aan klimaatverandering gedaan wordt en dat bedrijven energie zuiniger worden.*
- *De burger mag van de overheid verwachten dat ze niet meegaat in de hysterie rondom het klimaatakkoord van Parijs. Dit mag niet het doel op zich worden en het behalen van de doelstelling is totaal geen overwinning. Duurzame energie mag niet ten koste van álles, omwille statistieken. Bovendien: wat nú groene energie lijkt, vinden we over 10 jaar al enorm onrendabel (vanwege subsidies) en milieu-onvriendelijk.*
- *Geef maar subsidie voor goede maatregelen*
- *Het aanleggen van nieuwe wijken moet worden beperkt. Blijvend groen rondom de steden en dorpen. Meer inzetten op hergebruik en herbestemming van leegstaande woon- en winkelpanden in de kernen.*
- *Hou toch eens op met dat gepamper en bemoei je als provincie hier niet mee*
- *Kerncentrale uit. Burger moet er wel wat mee opschieten. Zeld stroomopwekken enz veilig heid en stoppen met zwaarradioactief afval produceren voor 100000ende jaren.*
- *Klimaatverandering is ene hype van bedrijven die er veel geld aan verdienen.*
- *Oplossingen ter plaatse en op maat; algemene regels lijken alleen maar iets te regelen*
- *Overheidsmaatregelen mogen niet als effect hebben dat de rijkere rijker worden en de armeren armer. Met name ook voorfinanciering en subsidies voor mensen die niet meteen geld op de plank hebben liggen*
- *Voorlichting door de overheid draagt het risico inzicht dat de informatie ingekleurd wordt door de politieke signatuur van het moment. Zo zal de huidige provincie geen standpunt innemen over kernenergie, terwijl kerenergie wel een werkbare aanpak is voor een klimaatneutrale en bruikbare energievoorziening*
- *Voorlichting moet van wetenschappers komen, niet van de overheid. De overheid moet maatregelen nemen, waaronder maatregelen die burgers bewegen om het goede te doen.*
- *Voorlopig valt het reuze mee met de gevolgen van klimaatverandering, dus laat de overheid geen te grote broek aan te trekken met apocalyptische scenario's*

3.4 Zoet water en de Zeeuwse landbouw

Als gevolg van de klimaatverandering zullen de zomers steeds vaker periodes van droogte kennen. Door in de winter neerslagoverschotten op te slaan, in de bodem en in bovengrondse bassins, kunnen boeren en fruittelers in de zomer over meer zoet water beschikken. Wat vindt u?

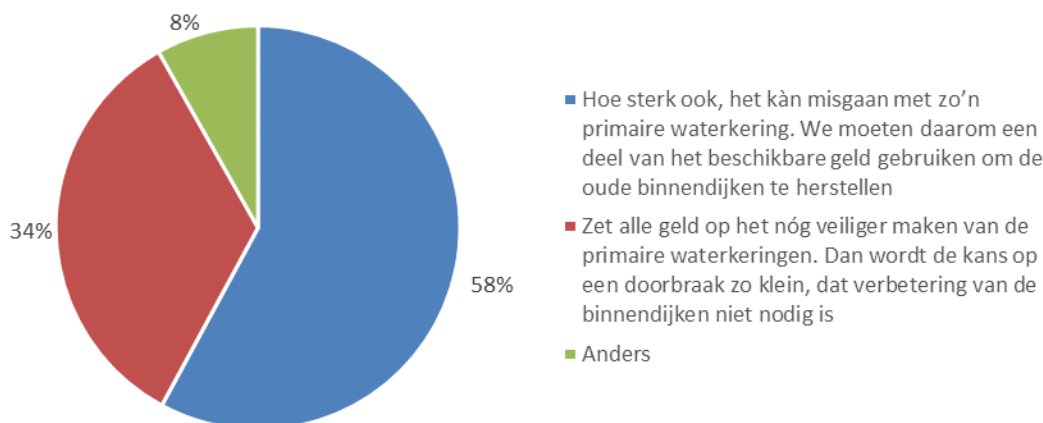

- Opslaan van neerslag in de winter is een goed idee zolang het uitsluitend in de bodem gebeurt, want bovengrondse bassins passen niet in het Zeeuwse landschap
- In plaats van water op te slaan, is het beter om met de klimaatverandering mee te bewegen en over te schakelen op gewassen die meer bestand zijn tegen zout water
- Opslaan van neerslag in de winter is een goed idee. Dit mag best in grote bovengrondse bassins in het landelijk gebied

3.5 Bescherming tegen overstroming

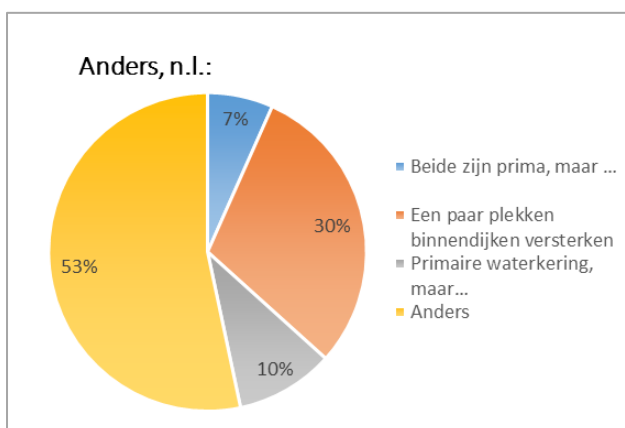
Zeeland heeft sterke duinen en dijken die ons tegen de Noordzee en de Deltawateren beschermen. Als deze primaire waterkeringen doorbreken kunnen oude binnendijken er misschien voor zorgen dat de overstroming beperkt blijft tot een klein gebied. Maar het op orde brengen van deze binnendijken kost veel geld. Wat vindt u?

Anders, n.l.:

1) Beide zijn prima, maar ...

- *Laten we iets meer uitdaging zien in het oplossen van dit probleem. We gaan binnenkort Mars koloniseren en wij bouwen nog dijken. Kan dat niet anders? Met UCR en HZ en bedrijfsleven samen moet Zeeland toch DE disruptieve oplossing vinden voor dit probleem? Moeten we het niet omdenken en er iets op vinden dat de zeespiegel niet verder kan stijgen dan wij willen. Dat lijkt nogal onmogelijk, maar ik geloof er heilig in dat het ook anders kan...*

- *Zowel A als B vindt ik een juiste optie, maar daarbij moeten we selectief te werk gaan. Op sommige plekken mag er best eens een keer water over de dijk stromen.*

2) Een paar plekken binnendijken versterken

- *Investeren om de minder veilige primaire keringen echt veilig te maken en vervolgens om alle primaire keringen aan de norm te laten voldoen. Regionale keringen alleen om een overstroming te vertragen zodat mensen in veiligheid gebracht kunnen worden.*
- *Combineer veiligheid met natuur en spuit voor de zwakke plekken zandbuffers /kwelders op. Hierdoor verkleint de kans op dijkbreuk en wordt bv in de Oosterschelde het areaal van intergetijdegebied op peil gehouden. (zie oesterdam)*

- *Om het helemaal veilig te maken moeten de primaire waterkeringen zo veilig mogelijk gemaakt worden, maar ook het veiliger maken van de binnendijken is een goed idee.*
 - *'Alle geld' is extreem. 100% veiligheid is in alle denkbare gevallen is niet mogelijk, maar het veiligheidsniveau moet wel zeer hoog zijn (overigens is mijn indruk dat dat nu al vrijwel het geval is; nooit was het zo veilig als nu). Op plaatsen waar enige twijfel over de veiligheid kan bestaan is versterking van hier of daar een binnendijk misschien een optie, maar algemene versterking van binnendijken lijkt mij erg overdreven.*
 - *Alleen daar waar doorbraken te verwachten zijn, de binnendijken verstevigen.*
- 3) Primaire waterkering, maar...
- *Primaire waterkeringen = zeedijken zijn het belangrijkste, er zijn nml niet overal binnentikken. Oplossingen zoeken in alternatieven? Bv noodplan dat ook bekend is bij bevolking, ik heb geen idee bv.*
 - *Ant A en ontwikkel daarbij evacuatie en opvangstrategieën voor als het toch fout gaat*
 - *Antwoord A maar benut de kustdefensie dan ook voor nieuwe functies (wonen recreatie, ...)*
- 4) Anders:
- *Breng waar mogelijk extra buffer van zand aan voor de kust*
 - *De dijken worden nu al goed op orde gebracht. De gedachte om alle risico's 100% uit te sluiten is onzin: het is irriële angst. Het kan alleen ten koste van veel mooie stukken landschap, dat moeten we niet willen.*
 - *Deze laten we over aan de experts.*
 - *Het is wijzer om deels het beschikbare geld uit te geven aan educatie. Het überhaupt inpolderen van grond doet de zaak inklinken. Het hoogste stukje zeeland ligt buitendijks, je kunt er niet omheen dat het land zakt. Zaak is na te denken over moderne oplossingen die wellicht ook nog eens groen zijn.*
 - *Daar waar oude binnendijken landschapsbepalend zijn is B van toepassing. Voor het overige geldt A*
 - *Combi van de bovenste twee, zorg voor goede primaire dijken en daar waar nodig voorzien in een achtervang.*
 - *Een combinatie van maatregelen zal uiteindelijk het best uitpakken. Bescherming is primair, maar kan samengaan met natuurlijke verbetering. Getijden terug laten komen op plaatsen waar het al enigszins kan en de natuur er baat bij heeft. Slikken en schorren horen bij Zeeland. Water buiten woonkernen houden hoort daar óók bij.*
 - *Het gaat erom beide maatregelen op elkaar af te stemmen en de zwakke plekken op te heffen*
 - *Het kan zeker misgaan! Het is dus belangrijk om te zorgen dat het land niet zal overstromen omdat het overtollige water niet meer door de wortels van bomen in de grond, maar alleen nog maar naar de zee kan worden afgevoerd*
 - *Ik weet het niet, maar meer ruimte voor natuur en water, voor natuurlijke lopen, en daarmee opvang van veel water en bewegingen, is altijd een goed begin.*
 - *Laat het water gewoon komen en beweeg mee. Laat zeeland veranderen en verhuis desnoods*
 - *Maak een selectie van secundaire keringen en houd alleen die in stand.*
 - *Routes markeren naar hoger gelegen plaatsen die bij overstroming mensen kunnen opvangen. Doorbraak spoedig herstellen.*

- *Versterk die binnendijken waarmee je de meeste schade bij calamiteit hoopt te voorkomen en communiceer duidelijk over de dijken die je niet aanpakt en de risico's die dat voor de belanghebbenden kan meebrengen.*
- *Zijn sterk genoeg*
- *Verdere bescherming op oude voet is onhoudbaar (ecologisch en economisch). Daarom meebewegen met de veranderingen door delen prijs te geven aan de zee - bescherming door hoog voorland. Biedt ook kansen voor bijzonder landschap dat Zeeland uniek en aantrekkelijk maakt als woon- en reactieprovincie.*
- *Niet te veel bebouwen in de uiterwaarden etc oude dijken enz zeker bijhouden*
- *Vooroevers, meer ruimte geven (wisselpolders), in breedte zoeken, gebruik natuurlijke processen voor meegroei met zeespiegelstijging*
- *Wetenschappers met kennis van kansberekening kunnen hier een wetenschappelijk antwoord op geven. Bij mij zou het gebaseerd zijn op een onderbuik gevoel*
- *Zet in op het ontwikkelen van nieuwe schorren. Die werken als natuurlijke waterkeringen. Zie daarvoor bijvoorbeeld het onderzoek van J.M van Loon-Steensma, 'Salt marshes for flood protection : long-term adaptation by combining functions in flood defences': <http://library.wur.nl/webquery/wurpubs/457355>*

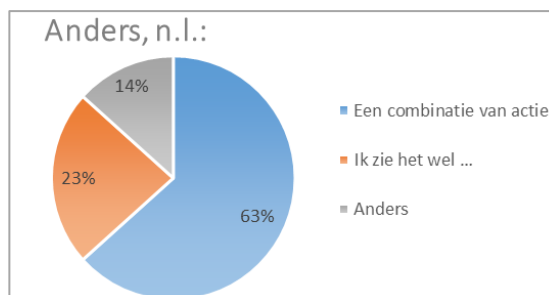
3.6 Calamiteitenplannen

Mocht het toch tot een doorbraak komen, dan kunnen delen van Zeeland overstromen. De provincie vindt het belangrijk dat alle inwoners weten hoe snel en hoe hoog het water bij hun woning komt. Daarom de volgende vraag: Wat doet u als er binnen 24 uur een gevaarlijke Noordwesterstorm met windkracht-12 wordt verwacht en er een overstroming dreigt?

Anders. nl

- 1) Een combinatie van acties
 - *Combinatie van A en B*
 - *Bovenstaande opties combineren en aanpassen. Handelen naar bevinding*

- *Alles achterlaten is nooit een oplossing. Ik zou, in dat geval, ervoor kiezen zoveel mogelijk waardevolle spullen te verplaatsen naar een plaats hoog in huis/schuur en dan de berichten afwachten van de gemeente.*
 - *Blijf in eigen woning maar zal bij verzoek overheid (gemeente) woning verlaten*
 - *Heb een noodransoen in huis, flessen water, zoek het hoogste punt van mijn huis op, warme kleding, zwemvest bij de hand, een 4-persoons dhingy met radio op de bovenverdiepingzaklantaarn of zonnecel voor licht etc.*
 - *Het weer in de gaten houden.*
 - *Hoog gaan zitten en zorg dat je altijd een noodpakket huis hebt*
 - *Hou omroep zeeland in de gaten voor meldingen, verder maak ik me niet zo druk*
 - *Ik ga naar de kop van Schouwen*
 - *Ik ga naar het droge deel van mijn eiland*
 - *Ik ga naar niet-overstroombare plaats in de buurt, omdat ik niet in de file Zeeland uit wil verdrinken...*
 - *Ik informeer mijzelf op de website vd gemeente en probeer met ouderen en mindervaliden naar een opvanglocatie te gaan.*
 - *Ik informeer wat de provincie/overheid/gemeente adviseert*
 - *Ik kan vanuit mijn huis naar een hoge stadswal. Ik heb geen verwachtingen van hulp vd overheid.*
 - *Ik probeer mensen in de omgeving te informeren en veilige plaatsen aan te wijzen voor noodsituaties. Mens en dier in veiligheid brengen als dit nodig is. Vluchten kan een optie zijn, mits de infrastructuur dit toelaat.*
 - *Ik zal eerst nagaan wat voor mij, op de plek waar ik me bevind, het risico is. Daarop zal ik mijn actie aanpassen. Adviezen van media en overheden zal ik ook meenemen in mijn overweging.*
 - *Je kunt na gaan hoe hoog je huis staat, dan zetten we alles thuis zo hoog mogelijk en houden we een vluchtadres achter de hand. Ook zouden we kijken of de burens het allemaal redden*
 - *Wat ik ga doen hangt af van de ontwikkeling van die storm omdat het vaak wel meevalt achteraf. Ik zal in ieder geval zorgen voldoende voorbereid te zijn op 1 van de genoemde opties*
 - *Zorg dat ik snel in een hoger gelegen zeeusws gebied kom*
- 2) Ik zie het wel ...
- *De kans op een overstroming is met de huidige dijken en stormvloedkeringen te verwaarlozen, deze dreiging lijkt mij niet reeel*
 - *Extreme antwoorden, hier kan ik niks mee. Zie mij voor vol aan!*
 - *Ga naar het strand en kijk wat of er gebeurd, het loopt nog niet zo hard*
 - *Geen idee, ik durf niet te voorspellen hoe ik reageer als er echte paniek ontstaat. Hangt van zoveel factoren af...*
 - *Ik vertrouw op goede primaire kering. Ze weet niet hoe hoog het water komt als hde dijk doorbreekt, laat de overheid dat maar duidelijkmaken per woongebied.*
 - *Ik weet niet of ik dat zou geloven, waarschijnlijk doe ik niks*
 - *Je kunt je van tevoren van alles bedenken maar dit soort situaties vragen om; komt tijd, komt raad*
- 3) Anders:
- *Breder en meer functies voor de waterkering. Zet er windturbines op!*
 - *Ik zoek een boot uit in de haven om op te gaan zitten.*

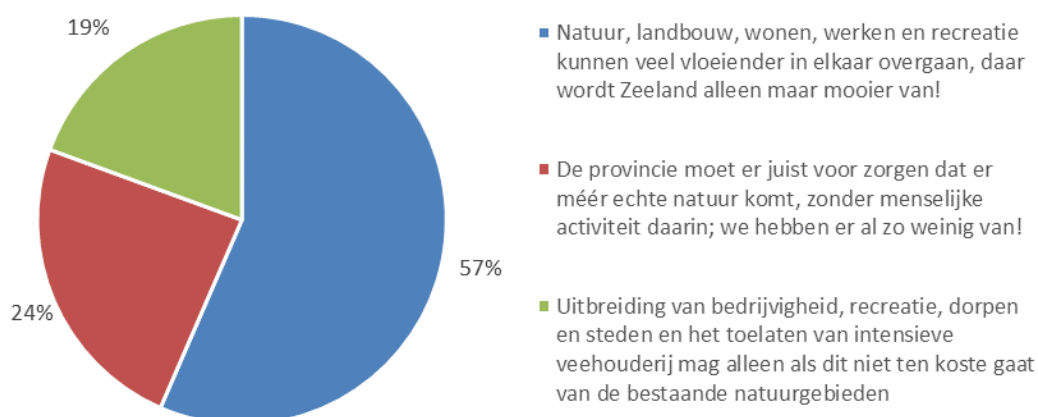
- *Naar stort toe*
- *Eigenlijk zou er een communicatiemiddel moeten zijn waarmee op een snelle en duidelijke manier met inwoners gecommuniceerd kan worden en dat inwoners zelf ook heel simpel informatie kunnen inwinnen over wat ze het beste kunnen doen.*
- *Wij gaan dan onderdak bieden aan mensen van elders; onze woning ligt wat hoger en heeft ook in 1953 geen water gehad*
- *Klimaatbestendigheid is pure onzin. Met een te veel aan mensen op deze aarde laat de natuur zich niet bedwingen. Sowieso niet op een kunstmatige badkuip zoals Zeeland.*

4. Naar een waardevolle leefomgeving

De onbebouwde, natuurlijke omgeving (zowel boven- als ondergronds) voorziet in allerlei maatschappelijke behoeften. Denk aan voedsel, grondstoffen, voldoende en schoon water, natuur, ruimte voor recreatie, beleving en identiteit, bescherming tegen wateroverlast, etc. Deze kwaliteiten worden belangrijker naarmate de economie groeit, het klimaat verandert en de milieuvuiling toeneemt.

4.1 Natuur in Zeeland

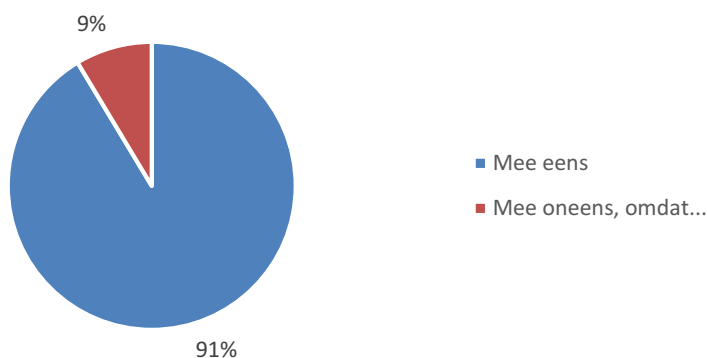
De provincie vindt natuur belangrijk, maar vindt ook dat mensen ervan moeten kunnen genieten en er duurzaam gebruik van moeten kunnen maken. Wat vindt u?

4.2 Biodiversiteit

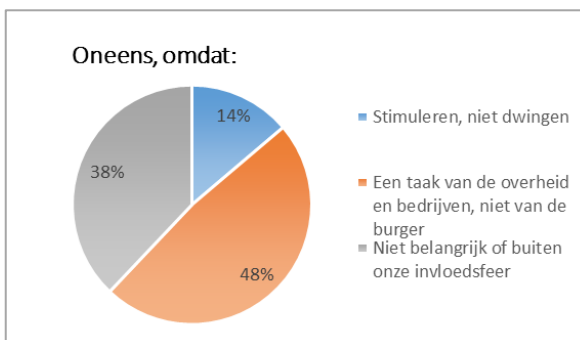
De natuur is eigenlijk overal. Ook in de dorpen, de steden en op bedrijventerreinen is er een variatie aan van nature voorkomende soorten planten en dieren. Toch loopt in Zeeland die biodiversiteit al jaren achteruit. Dat heeft meer gevolgen dan vaak wordt gedacht. Er kunnen bijvoorbeeld meer ongewenste insecten komen omdat hun natuurlijke vijanden verdwijnen. Wat vindt u van de volgende stelling: "Het zorgen voor meer biodiversiteit is niet alleen een verantwoordelijkheid van de overheid en van natuurorganisaties, maar ook van burgers en bedrijven (bijvoorbeeld door te zorgen voor natuurvriendelijke tuinen, gebouwen, akkers, etc)"?

Mee oneens, omdat...

1) Stimuleren, niet dwingen

- *Als alle burgers een deel oden dit veel effectiever is dan een verplichting vanuit de overheid.*
- *Biodiversiteit kun je kunstmatig niet dwingend opleggen en/of invoeren. Die ontstaat bij de gratie van de leefomgeving. Industrie en intensieve vakenshouders dragen sowieso niet bij aan een waardevolle leefomgeving.*
- *Burgers en bedrijven kun je wel stimuleren, maar niet dwingen*

- *Omdat beslissingen daarin economisch gedreven worden. Om die reden moet de overheid het economisch aantrekkelijker maken om actie te ondernemen ter stimulering van biodiversiteit.*

2) Een taak van de overheid en bedrijven, niet van de burger

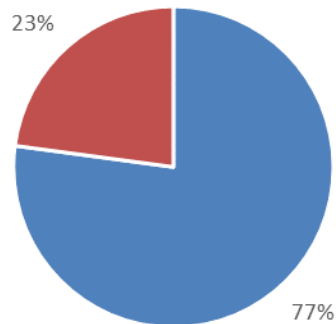
- *De biodiversiteit holt achteruit door met name de stikstofdepositie. Hier kan een burger niets aan doen, maar een overheid wel.*
- *De overheid maakt er vaak een potje van. Ga eerst na wat er al is en wat daarvan de waarde is.*
- *Verantwoordelijkheid voor gemeente, provincie en het rijk*
- *Die hebben daar geen verstand van.*
- *Ook A, maar vooral overheidstaak.*
- *Die nemen het overgrote deel van het landoppervlak van Zeeland in beslag.*
- *Er dan helaas niets gebeurd, ook niet bij voorlichting.*

- *Burgers hebben over het algemeen een klein tuinoppervlak die zij naar eigen inzicht moeten mogen inrichten [tegels of groen]. Bedrijven[terreinen], recreatiegebieden, camping- en vakantieparken[toename!] Moeten zeker rekening houden bij aanleg en een diversiteit aan hoog en laag groen aanleggen.*
 - *Zolang de belastingdruk dermate hoog is, zullen dergelijke zaken wat mij betreft de verantwoordelijkheid van de overheid blijven, praktisch en principieel gezien.*
 - *Dit moet vanuit de politiek (zowel lokaal als landelijk/Europees) gepromoot worden, en waar mogelijk gesubsidieerd (en Hey, goed voorbeeld doet volgen)*
 - *Een bedrijf heeft commerciële belangen, dat strookt niet altijd met de wens van gemeenten. De gemeente moet hier zelf het voortouw in trekken, anders blijven de ondernemers alleen maar voor dezelfde oude bekende weg kiezen en veranderd er niets in de biodiversiteit.*
- 3) Niet belangrijk of buiten onze invloedssfeer
- *Bij dat streven naar 'biodiversiteit' worden veel groene hobby's nagestreefd. Er worden veel gezonde bomen omgekapt, (strijd tegen de zg exoten is kwalijk, een gezonde boom is een gezonde boom, die laat je staan; een nieuwe boom planten kost jaren en dat wordt dan ook nog monocultuur!) Veel goede landbouwgrond wordt/is als 'natte natuur' ingericht en meer activiteiten die veel geld kosten en niet echt nodig zijn.*
 - *Er wordt te veel waarde gehecht aan het laatste plantje of dier in zeeland tov het normale leven en economische zorgen. Natuur is een luxe, welke na primaire levensbehoefte komen*
 - *Er zijn m.i. Belangrijkere zaken dan meer biodiversiteit.*
- *Het voordeel van biodiversiteit ligt bij ons als gemeenschap, niet bij individuen en bedrijven. Dus moet de overheid voor impulsen zorgen zodat iedereen meewerkt.*
 - *Omdat we daar belasting voor betalen*
 - *De bestaande natuurgebieden zijn zo sterk vervuild met onkruid zoals distels paardenbloem brandnetels bereklauw dat dit zoveel overlast bezorgd voor de burger met een tuin en de boer niet te vergeten en het huidige beleid wat betreft bestrijdings middelen word er ook niet beter op er zijn al goed werkende middelen verboden en het handmatig schoon houden is geen optie het rond vliegend zaad van dit onkruid en het antwoord van het zeeuwse landschap daarop is het zaad vliegt niet zo ver hoog uit een paar meter dan is mijn vraag hoe kommen ze aan deze wijsheid ? Ik heb het anders gehoord dit kan naamelijk kilometers vliegen*
 - *Evolutie is niet te sturen en we moeten als mensen niet denken dat we boven de natuur staan.*
 - *Je moet niet alles willen reguleren...*
 - *Koeboeren kweken kraaien, huilers kweken vossen. Die helpen op hun beurt de natuur om zeep. Daar is geen enkele subsidie tegen opgewassen.*
 - *Leven en laten leven*
 - *Oneens omdat biodiversiteit een romantische fictie is.*
 - *Te duur*
 - *Wie had het ook alweer over terugdringen van regelgeving??? Stop met betuttelen en SCHRAP wat er aan regels te schrappen is.*
 - *Zonder druk zal burger e bedrijven niet bewegen*

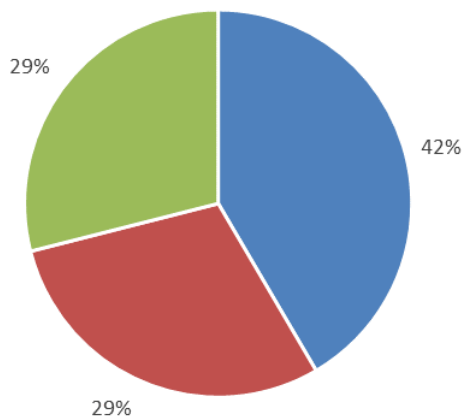
4.3 Luchtvaart

Vliegen wordt steeds populairder. Daarbij inbegrepen zijn o.a. parachutes met motor (paramotors) en op afstand bestuurd drones. Maar het risico op overlast neemt ook toe. Wat vindt u?

- De provincie moet een terughoudend beleid voeren ten aanzien van de luchtvaart. De luchtvaart mag namelijk geen onnodige (geluids)hinder veroorzaken voor mens en natuur
- De luchtvaart moet zich in Zeeland vrij kunnen ontwikkelen. Met de overlast valt het heus wel mee

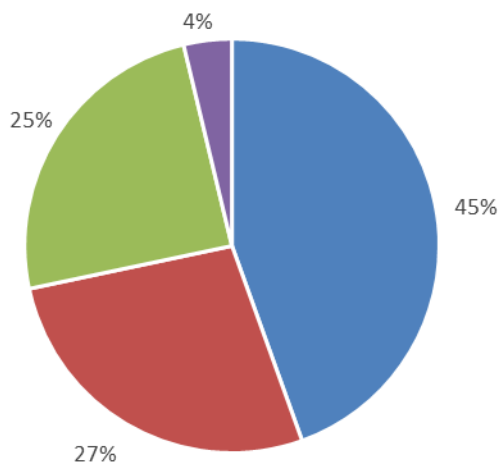
Indien u heeft gekozen voor terughoudend beleid, wat zijn voor u de belangrijkste redenen om een terughoudend beleid te voeren ten aanzien van de luchtvaart?

- Hinder voor mens en natuur overal in Zeeland zoveel mogelijk beperken
- De waarde van een rustig platteland zoveel mogelijk in stand houden
- De stilte in de grote natuurgebieden van Zeeland (inclusief de Deltawateren) zoveel mogelijk behouden

4.4 De Zeeuwse akkerbouw

Zeeland is een landbouwprovincie met een vruchtbare bodem, maar door langdurig gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen begint die bodemvruchtbaarheid minder te worden. Eén van de oplossingen zou kunnen zijn om kunstmest te vervangen door dierlijke mest. Wat vindt u?

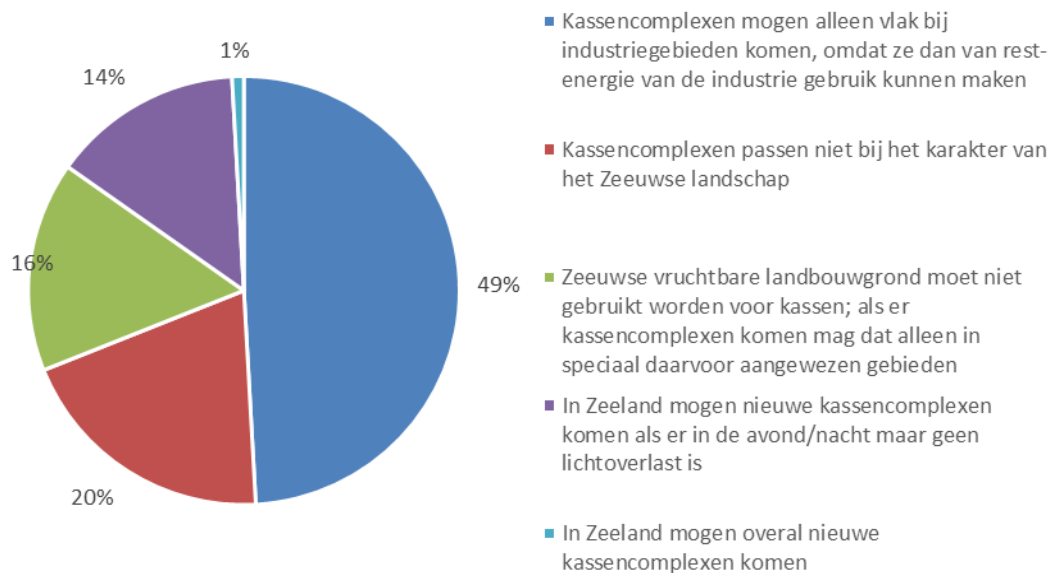

- Mee eens, maar dan wel goede Zeeuwse mest, geleverd door Zeeuwse veehouders
- Mee eens, maar het maakt niet uit waar de mest vandaan komt als het maar van goede kwaliteit is
- Geen mening: dit is een probleem dat elke boer zelf moet oplossen, zolang hij dat maar binnen de geldende regels doet
- Niet mee eens, omdat aan meer mest op het land altijd wel een (vies) luchtje zit!

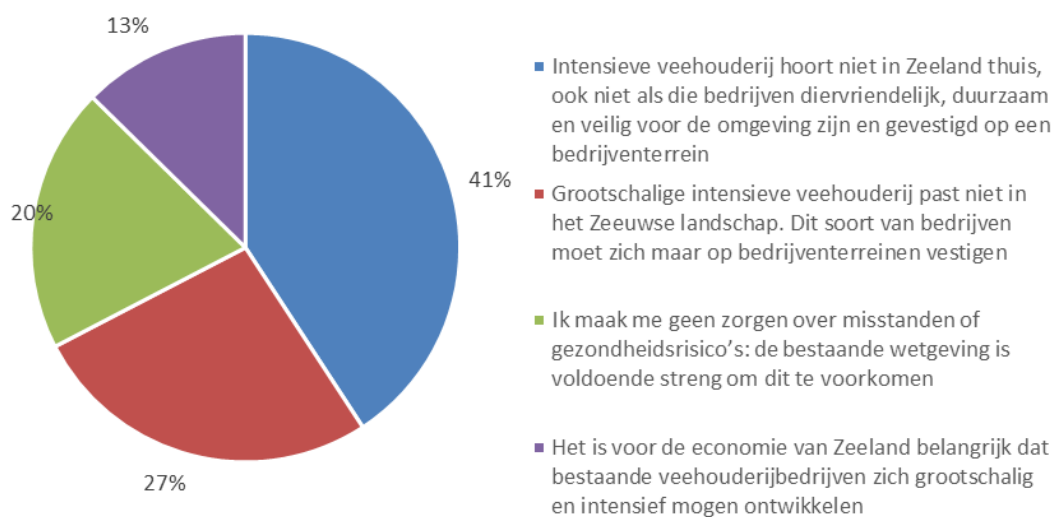
4.5 Glastuinbouw in Zeeland

In heel Nederland wordt gezocht naar plekken waar meer glastuinbouw (kassen) zou kunnen komen. Zijn daarvoor in Zeeland geschikte plekken te vinden? Wat vindt u?

4.6 Intensieve veehouderij

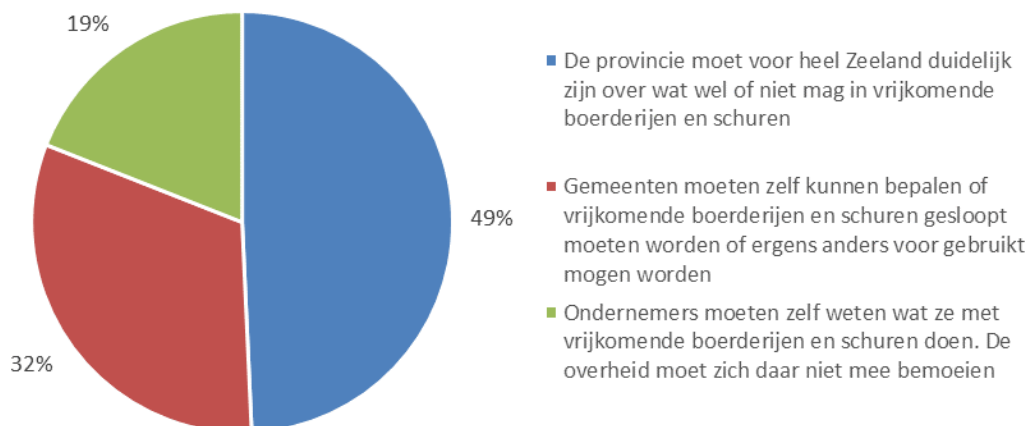
De intensieve veehouderij met grote hoeveelheden dieren in gesloten stallen, roept bij sommigen vragen op met betrekking tot dierenwelzijn, milieu, landschap en volksgezondheid. Wat vindt u?

4.7 Vrijkomende boerderijen en schuren

Veel boeren hebben moeite een bedrijfsopvolger te vinden. Hierdoor komen boerderijen en schuren te koop te staan. Als deze gekocht worden door ondernemers die er andere activiteiten starten, kan het karakter van het gebied veranderen. Heeft de provincie hier een taak? Wat vindt u?

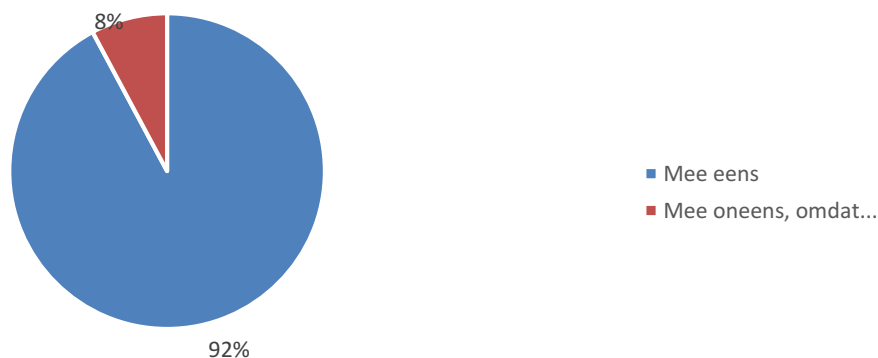

5. Naar een toekomstbestendige bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving

Het samenspel van wonen, werken, recreëren en bereikbaarheid bepaalt in grote mate de kwaliteit van ons leven. Een goede bereikbaarheid is bovendien medebepalend voor een economisch gunstig vestigingsklimaat.

5.1 Leegstand van winkelpanden

Door onder andere de opkomst van de webshops op internet, komt de middenstand steeds meer in de problemen. In winkelstraten is dat zichtbaar door lege winkelpanden. Wat vindt u van de volgende stelling: "Particulieren en ondernemers moeten de ruimte krijgen om nieuwe invulling te geven aan leegstaande winkelpanden"?

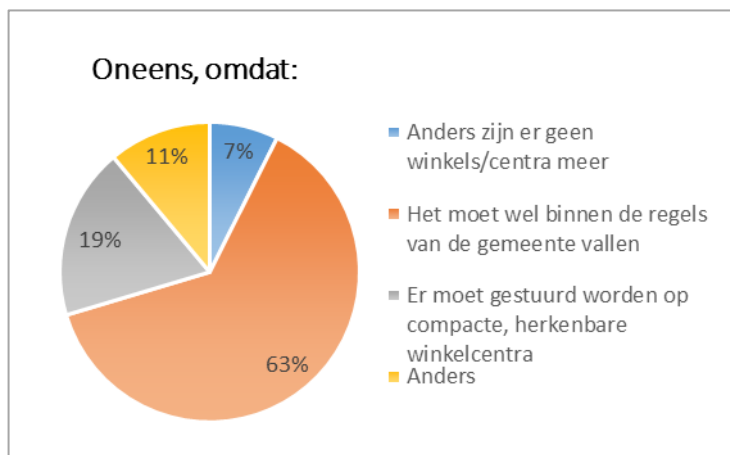

Mee oneens, omdat...

1) Anders zijn er geen winkels/centra meer

- *Als winkelpanden gebruikt mogen worden als woonhuis heb je geen winkelcentrum meer. Het gebruik moet dus door de overheid gelimiteerd worden.*
- *Anders hebben we over 10 jaar geen winkels meer*

2) Het moet wel binnen de regels van de gemeente vallen

- *Binnen bestemmingsplannen. De regels en voorschriften in de bestemmingsplannen moeten meegroeien met de economische omstandigheden*
- *De gemeente moet het ermee eens zijn*
- *De gemeenten moeten, samen met bestaande ondernemers goed in de gaten houden wat voor soort activiteit er gaankomen in leegstaande panden. Het moet passen in de stad, geen gokhallen of branchvreemde zaken voor de middenstand.*
- *De overheid hierin moet sturen, o.a. Adhv bestemmingsplan*
- *De overheid niet alle leegstand kan oplossen. Het is voor de overheid wél zaak mee te denken over de soort functies die passend zijn*
- *De regie moet bij de gemeente blijven. Anders wordt het een rommeltje.*
- *Dit hangt af van de situatie*
- *Gemeente bepaalt het bestemmingsplan.*
- *Ze kunnen dan vanalles gaan verzinnen*
- *Groot risico voor wildgroei. Zeker als besluiten aan de lokale politiek worden overgelaten.*
- *Het een passende bestemming moet zijn.*
- *In elk geval moet ook de overheid hier in kunnen blijven sturen.*
- *Mee eens tot op zekere hoogte. Enkel initiatieven die aansluiten bij het karakter van het centrum (voorzieningen en ontmoeting) horen hier thuis. Dus geen woonfuncties*
- *Er mag geen ongebreidelde en ongewenste invulling van leegstaande panden komen. Gemeenten moeten zoveel mogelijk de regie houden over de maakbaarheid van de stad*
- *Niemand zit te wachten op wéér een goedkoop kledingzaakje, het is goed dat er toezicht is op bestemmingsplannen van panden, zeker in de binnenstad waar alle (detailhandel-)panden gecentreerd zijn. Behoud van kwaliteit en diversiteit is voor de ondernemer en de consument belangrijke vitaliteit.*
- *Reguleren om wildgroei en overlast voor de omgeving te voorkomen*
- *We nu vooral zien dat leegstaande winkelpanden worden getransformeerd naar woningen. Dit is niet altijd in alle gevallen wenselijk, dus een kritische blik lijkt nodig.*

3) Er moet gestuurd worden op compacte, herkenbare winkelcentra

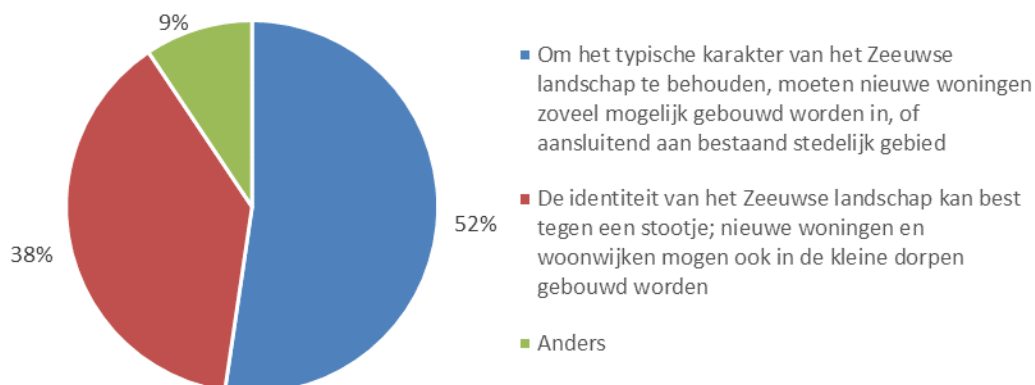
- *De winkels komen echt niet meer vol, en dat is niet alleen door webshops. Winkels moeten omgevormd tot woningen en bv. Horeca. Het winkelgebied moet compacter, dat is goed voor sfeer en leefbaarheid.*
- *Winkels moeten zich thans meer dan ooit concentreren. M.a.w. Ruimtelijk op zichzelf staande winkels stimuleren op naar een winkelstraat te verplaatsen.*
- *Een winkelgebied moet herkenbaar blijven*
- *Het winkelaanbod geconcentreerd moet blijven om verdere teruggang te voorkomen. Bewuste gecontroleerde concentratie van winkels (kleinere gebieden) en uitfasering van oude winkelpanden daarbuiten zijn wel prima.*
- *Hierdoor ontstaat het gevaar dat een winkelgebied niet meer bestaat uit winkels, maar dat het een gebied wordt met een paar winkels erin. Daardoor wordt het gebied minder aantrekkelijk voor winkelend publiek.*

4) Anders

- *er bij de overheid het besef moet komen dat leegstaande winkels kennelijk niet meer aan een economische behoefte voldoen, en wel aan particulieren of ondernemers de ruimte gegeven moet worden voor mogelijk andere initiatieven waaraan wel een behoefte is.*
- *Winkels verdwijnen door de woekerprijzen van verhuurders.*
- *Ze mogen wel hun invulling geven, maar gebouwen die al heel lang leeg staan zouden gesloopt moeten worden en hiervoor iets groens neer te zetten (park).*

5.2 Woningbouw

Ondanks dat de bevolking van Zeeland nauwelijks toeneemt, is er wel behoefte aan meer woningen. Dit komt bijvoorbeeld omdat er meer éénpersoonshuishoudens komen. Mag er overal gebouwd worden, ook in het landelijk gebied? Wat vindt u?

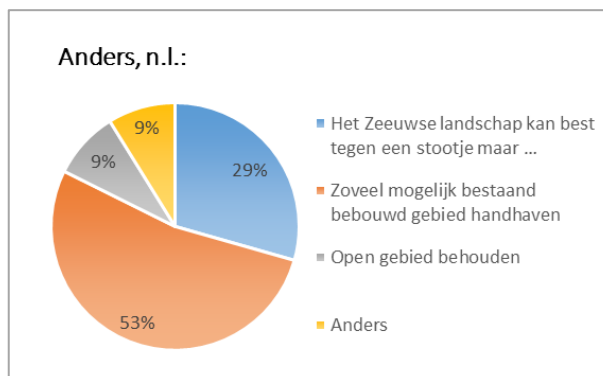

Anders, n.l.:

1) Het Zeeuwse landschap kan best tegen een stootje, maar ...

- *Als B, maar alleen is aangetoond dat er behoefte is. Niet bouwen voor leegstand*
- *Antwoord B maar met de aanvulling dat nieuwbouw energieneutraal en duurzaam moet gebeuren*
- *B. Maar wel nieuwe woningen maar geen grote woonwijken.*
- *Binnen dorpen meer mogelijkheden, maar risico dat onder valse vlag meer ruimte komt voor tweede woningen.*
- *De identiteit van het Zeeuwse landschap kan best tegen een stootje, máár behoud dan het aanzicht zoveel mogelijk door een bepaalde, passende stijl toe te passen in de nieuwbouw.*
- *Dit hangt af van de situatie. Mits goed ingepast in dorp en landschap mag ook in kleine dorpen beperkt worden gebouwd*
- *Maatwerk passend bij kleine dorpen moet mogelijk zijn*

- *Vooraf levensbestendige woningen moeten gebouwd kunnen worden ook in kleine dorpen*
- *Wanneer er veel behoefte is om in kleine dorpen te wonen, mag dit niet belemmerd worden. Ik denk, daarentegen, dat de meeste mensen (zeker jongvolwassenen) ervoor zullen kiezen een huisje te kopen aan de rand van een stad, zoals Middelburg of Goes.*
- *Zoveel mogelijk aansluitend bij bestaand bebouwd gebied, maar om de kleine kernen leefbaar te houden, moet ook daar naar nieuwbouw gekeken worden.*

2) Zoveel mogelijk bestaand bebouwd gebied handhaven

- *Als jongeren niet in hun geboortedorp terecht kunnen door gebrek aan woningen, dan is dat ook niet goed voor dorpskarakter en bijdrage aan Zeeuws landschap en gevoel. Tegelijk wil je niet dat alle dorpen ongebreideld uitdijen. Dus in plaats van hele wijken aan een dorp plakken, 'inbouwen op kleinere open gebieden binnen bebouwd gebied, en aanpassen/vervangen bestaande woningen*
- *Bestaande bouw upgraden evt met subsidie en niet nog mee land gebruiken voor woning of recreatie bouw*
- *Zoveel mogelijk bestaande, leegstaande woningen, herstructureren. Als dat niet kan, dan A (aansluitend aan bestaand stedelijk gebied, mogen ook dorpen zijn*
- *Het gaat niet alleen om het behoud van het landschap. Herstructurering van gedateerde woonwijken is belangrijker, zeker in krimpregio's*
- *Als er beperking zou komen op het aantal particuliere recreatie woningen doe nu grote deels leeg staan, dan zou dit mogelijkheden bieden voor inwoners om ook een woning te kunnen huren of kopen.*
- *Meer ruimte geven aan alternatieve woonegelegenheden. Leegstaande gebouwen aanpassen en het bouwbesluit moet op de schop.*
- *Oude woningen slopen en daarvoor nieuwe, aantrekkelijkere en goedkope woningen voor in de plaats zetten.*
- *Gebruik daar de oude boerderijen voor!*

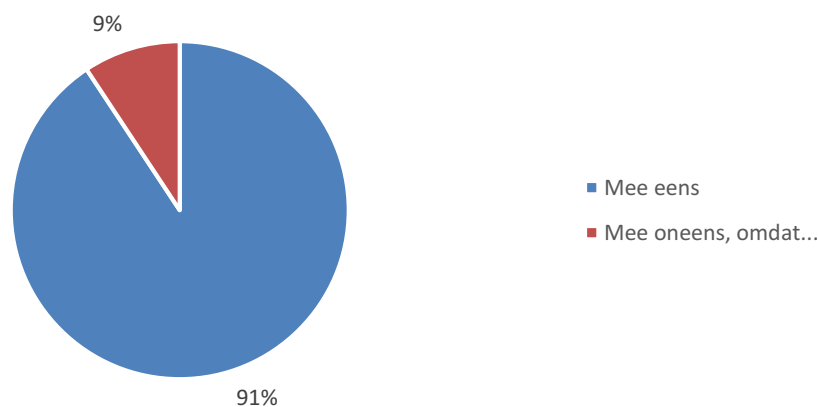
- *Voorkeur geven aan renovatie incl. Duurzamer maken van bestaande, leegstaande woningen. Als het niet anders kan bouwen in bestaand stedelijk gebied. En daarvoor niet bruikbare woningen slopen!!*
 - *Woningen in dorpen en steden, deze mogen procentueel gelijk meegroeien met de vraag naar extra woningen. Let op renovatie bestaande woningen om leegstand tegen te gaan. Er was een 'gratis'regeling om met een kleine lening en lage rente een bestaande woning op te knappen en duurzame investeringen te doen. De provincie had zelf lagere financieringskosten dan die lening. Waarom is zo'n regeling die eindelijk goed ging lopen na aanloop periode de nek om gedraaid en niet blijven bestaan naast het nieuwe beleid? Deze koste de provincie en gemeenten niets anders dan particuliere initiatieven (voor provinciale doelen: wonen en milieu) stimuleren.*
 - *Sowieso zoveel mogelijk in de bebouwde kom van dorpen en steden, zo beperkt mogelijk daarbuiten. Bestaande bebouwing vervangen wanneer deze niet meer geschikt is*
 - *Bezien in hoeverre leegstand kan worden aangepakt; of leegstaande woningen aangepast kunnen worden*
 - *Stoppen met 2e woningen in kernen. Dit zijn vaak leuke starterswoningen, die hierdoor nodeloos duur worden. Als dese woningen amper bezet zijn in een jaar steekt dat bij mensen die er permanent zouden willen wonen*
 - *Stoppen met nieuwbouw, er is helemaal geen behoefte aan nieuwe woningen, zie de grote leegstand, bovendien is Zeeland al meer dan verpest door nieuwbouwwijken.*
 - *Er staan ook veel panden leeg dit leidt tot verloedering. Wanneer er een structurele subsidie of stimulans wordt gegeven kunnen deze verbouwd worden en zonodig geschikt gemaakt worden voor bewoning.*
 - *Eerst eens kijken in welke kernen behoefte is aan nieuwe woningen en kijken wat er aan bestaande woningen te koop staat.*
 - *Eerst leestaande of leegkomende gebouwen goed benutten, daarna pas nadenken over nieuwbouw. Ook oude bedrijventerreinen saneren en eventueel gebruiken voor nieuwbouw.*
 - *De huizen die dan vrij komen, kan de mensen in gaan wonen*
 - *Eerst kijken naar verouderde woningen, panden die leeg staan. Daar geschikte woonruimte van maken. Kijken naar bestaande mogelijkheden ipv steeds nieuw bouwen.*
- 3) Open gebied behouden
- *Bouwen mag zolang het open gebied en landschap maar behouden blijven. Dus opvullen IN plaatsen kan zowel in grotere als kleinere steden, dorpen*
 - *Het principe huldigen dat alleen gebouwd moet worden voor Zeeuws eigen. Dit betekent soms uitbreiding, maar dan wel liefst binnen de bestaande grenzen. Er is vaak binnenin de dorpen en steden nog genoeg inbreidingsruimte*
 - *Wonen moet zoveel mogelijk binnen dorpen en steden plaatsvinden. Landgoederen moeten niet overal toegestaan worden. Wonen in het buitengebied in ruil voor sloop van ongewenste bebouwing moet mogelijk zijn evenals wonen in karakteristieke bebouwing in het buitengebied, zolang passend binnen de schaal van de omgeving.*

4) Anders

- *Een stompzinnige vraag, als de nieuwbouw al jaren bij het landelijk gemiddelde achterloopt en de wachttijden voor betaalbare woningen oploopt*
- *Er mag meer variatie ontstaan! In Zeeland wonen is anders, je woning mag dat weerspiegelen! Nu is er veel jaren 30 eenheidsworst, net als in andere regio's*
- *Een totaal andere manier van denken zou uitkomst kunnen bieden. Toegegeven dat Walcheren en het midden van Zeeuws-Vlaanderen nodig hebben, kun je van Zeeuws-Vlaanderen een speeltuin maken voor het boeren bedrijfsleven met name. Schouwen-Duiveland is ten dele toeristisch maar heeft ook veel angelegde natte én droge natuur. Tholen en Flieland zijn weer agrarisch. Daar kun je in groot perspectief; echt wel wat van creëren. Wees uniek, denk anders*

5.3 Toekomstbestendig bouwen

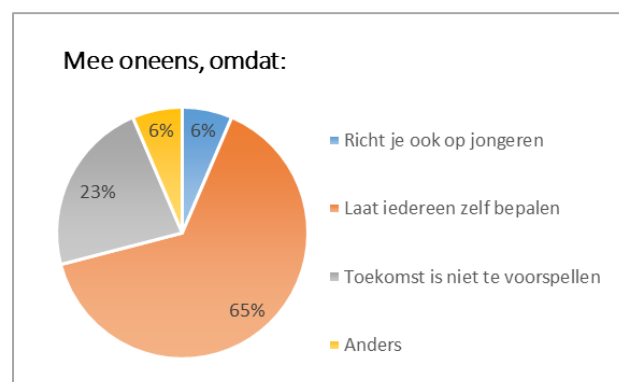
Bij nieuwbouw wordt nog weinig rekening gehouden met de wensen en behoeften van toekomstige gebruikers. Die zullen verschuiven, bijvoorbeeld omdat de Zeeuwse bevolking vergrijsd en langer zelfstandig woont. Het gevolg kan zijn dat het woningaanbod in de toekomst onvoldoende aansluit bij de vraag. Wat vindt u van de volgende stelling: "Provincie en gemeenten moeten ervoor zorgen dat de woningen die nu gebouwd worden ook aan de toekomstige wensen kunnen voldoen"?

Mee oneens, omdat...

1) Richt je ook op jongeren

- *Als je blijft interessant houden voor jongeren*
- *Jonge gezinnen hoeven geen seniorenwoning te bouwen. Het "doorschuiven" naar een woning in een hogere klasse komt hierdoor stil te staan.*

2) Laat iedereen zelf bepalen

- *Burgers en bouwondernemers kunnen zelf prima bedenken en aanvoelen waar behoefte aan is. Overheid moet vooral faciliterend optreden. En wettelijke kaders vastleggen. Maar concrete invulling ligt bij gebruiker.*
- *Dat is een zaak van de woningeigenaar.*
- *De markt moet dat zelf regelen*
- *Wie betaald die bepaald*
- *Wie betaalt, die bepaalt. M.a.w. De overheid moet zich hier niet verder in mengen dan nu het geval is. Laat dat maar aan de markt over*
- *Overheid moet faciliteren zodat voldoende woningbouw mogelijk is. Wat voor soort woningen dit zijn moet men aan de markt overlaten*
- *Regels kunnen, maar niet zo dat iedereen zich maar moet schikken naar de streefgetalletjes van de overheid.*
- *Teveel regelgeving op issues die mogelijk in de toekomst een rol gaan spelen lijkt mij onnodig en maakt zeeland ook minder aantrekkelijk als vestigingsplaats voor zeeuwse jongeren of mensen van buiten zeeland.*
- *Vrijheid voor de bouwer gaat voor, de gemeente (of provincie) kan natuurlijk wel adviseren over slim bouwen*
- *De overheid moet zich zo weinig mogelijk mengen in particuliere wensen voor wonen*
- *Eigen verantwoordelijkheid kopers en huurders.*
- *We toch ook hopen jongeren en jonge gezinnen naar Zeeland te trekken met bijbehorende woningen. Zo blijft er ook ruimte voor doorstroom op de woningmarkt. Ouderen kunnen eventueel zelf hun bestaande woning (laten) aanpassen*
- *We zijn volwassen genoeg om daar zelf invulling aan te geven. Het is naïef te denken dat die kennis wel aanwezig is op de abdi (angstcultuur)*
- *Laat dit aan de markt over*
- *Nieuwebouw woning hebben een hoge standaard, als de woning niet meer voldoet dan moet je verhuizen. Zou onzin zijn als je gezin het huis verlaat, je inmiddels oud ben geworden, om dan nog steeds in het 1e huis te willen blijven wonen.*
- *Omdat mensen dat zelf wel kunnen beslissen.*
- *Mensen kunnen dit zelf regelen*
- *De overheid moet zich zo weinig mogelijk mengen in particuliere wensen voor wonen*
- *Eigen verantwoordelijkheid kopers en huurders.*
- *Dit valt niet altijd te voorzien. Aanpassingen kunnen later als het nodig is altijd nog doorgevoerd worden.*
- *Ik vind dat dit niet de verantwoordelijkheid is van de overheid. Je kunt er wel voor kiezen om subsidies te verstrekken voor dergelijke initiatieven om het te stimuleren, maar om dergelijke zaken te eisen wanneer er gebouwd/verbouwd wordt vind ik te ver gaan. Op dergelijke subsidies moet overigens wel gehandhaafd worden. Het installeren van een doucheslang en 2m2 aan tegels in een aanbouw/schuur kan namelijk ook doorgaan voor het plaatsen van een douche. Waargebeurd verhaal uit gemeente elders in het land. Aanvrager krijgt dus veel geld voor het opknappen van een schuur waar hij alleen een minidouchestang plaatst.*
- *Ik vind dit hoofdzakelijk een taak voor ontwikkelaars. Daarnaast zijn deze toekomst bestendige woningen weer niet volledig geschikt voor toekomstige gezinnen*

3) Toekomst is niet te voorspellen

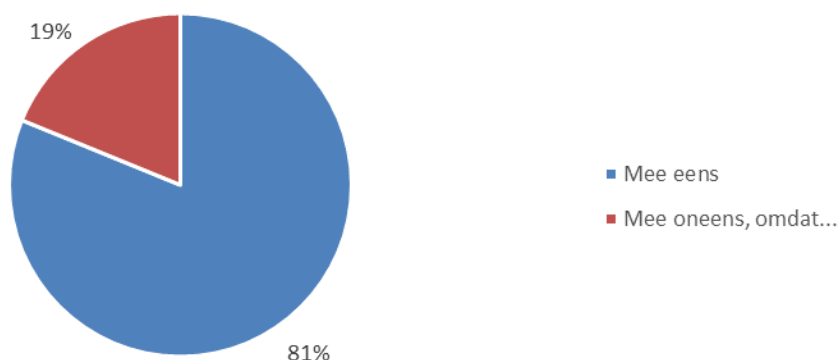
- *Doorelkaar wonen is het beste om gezond sociaal etc te blijven zorg dat er diversiteit is in n wijk gebruik oude woningen om deze te upgraden voor wat e mog niet is in de wijk jong oud alles doorelkaar is beter*
- *De overheid kan beter zorgen dat de aanpassingen die de bewoners in hun eigenwoning wensen beschikbaar wordt gesteld. Zodat men langer thuis kan blijven wonen.*
- *Het is nog maar de vraag of de woningen dan aansluiten bij de eisen van starters en gezinnen.*
- *Het verleden laat zien dat je als overheid en samenleving niet kan voorspellen wat toekomstbestendig precies is.*
- *Je niet kunt voorzien welke wensen en ontwikkelingen zich in de toekomst voordoen. Het is beter concepten te bedenken die indien nodig snel en concreet kunnen worden toegepast in huis (ict-mogelijkheden, zorgunit plaatsen). Bovendien blijven bestaande of nieuw te bouwen huizen dan ook aantrekkelijk voor jongere doelgroep. Die groep koopt geen 'zorgwoning'.*
- *Ook achterhaald. Zolang de ambtenaren zich buigen over bouwtekeningen, gestoeld op ideeën van minstens 5 jaar terug ontstaat er eerst de noodzaak "om anders te leren denken".*
- *Wie bepaalt die toekomstige wensen? Een 'betrouwbare overheid'?*

4) Anders

- *Op dit moment zijn er gewoon veel woningen nodig voor de ouderen. We kunnen hen moeilijk verplichten met meerdere een woning te kopen. Daarnaast kan een overschot aan woningen in de toekomst, leiden tot lagere woningprijzen en wordt Zeeland wellicht aantrekkelijker voor de beginners(jonge mensen die opzoek zijn naar betaalbare woningen).*
- *Provincie en gemeenten kunnen beter inzetten op verbetering van centrale huisvesting voor ouderen. Zo wordt eenzaamheid bestreden en veel verzorgers hoeven minder km's te maken tussen zelfstandig wonende ouderen die zorg behoeven.*

5.4 Energiezuiniger woningen

Omdat aardgas op termijn schaars wordt en de uitstoot van broeikasgassen omlaag moet, zullen woningen ook energiezuiniger moeten worden. Wat vindt u van de volgende stelling: "Binnenkort mogen er in Zeeland alleen nog nieuwe woningen gebouwd worden die geen aardgas gebruiken en energie-neutraal zijn"?

Mee oneens, omdat...

1) Wel energieneutraal, maar niet per se zonder aardgas

- *Aardgas is een vrij schone bron van energie. De alternatieven hebben ook allerlei nadelen die niet altijd genoemd worden (horizonvervuiling, benodigde grondstoffen, gevolgen voor waterhuishouding, kosten)*
- *Misschien is groen gas of waterstof (via het gas-netwerk) in de toekomst wel juist duurzamer dan de alternatieven.*
- *Zolang er nog geen alternatieve energie zekerheid is, vind ik het voorbarig om zulke drastische maatregelen te nemen.*
- *De EPC norm is voldoende om dit te sturen. 0% aardgas is te rigide. Het E-net kan dat (nog) niet overal aan.*
- *Er wellicht ook andere energiezuinige oplossingen zijn*

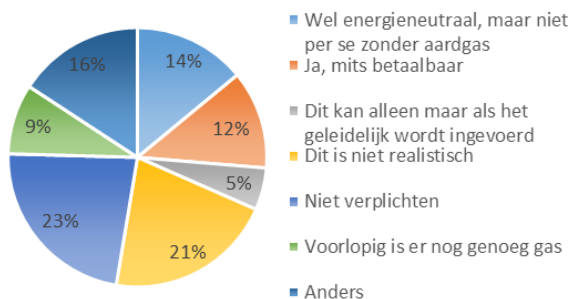
2) Ja, mits betaalbaar

- *Akkoord, mits woningen ook betaalbaar zijn voor minder draagkrachtigen*
- *Dat brengt extra onkosten met zich mee. Tenzij deze extra kosten worden gesubsidieerd.*
- *Dit niet altijd betaalbaar is*
- *Omdat de voorzieningen om aardgasvrij te bouwen momenteel nog erg prijzig zijn*

3) Niet verplichten

- *Dat is aan de mensen zelf te beslissen*
- *Dat kunnen mensen zelf wel beslissen.*
- *De bewoners niet teveel beperkt mogen worden in hun mogelijkheden.*
- *Degene die bouwt moet zelf verantwoording nemen*
- *Dit soort dingen moet je niet opleggen*

Mee oneens, omdat:

- *Geen goede alternatieven voorhanden*
- *Aardgasloos bouwen wel een enorme omschakeling is. Investeer met name in zo energiezuinig mogelijk bouwen.*
- *Dat denk ik niet haalbaar is. Het streven naar energieneutraler en minder aardgasverbruik is realistisch(er). Daar ben ik voorstander van, maar aanbod en beschikbaarheid van alternatieve energiebronnen moet dan wel beschikbaar zijn.*

- *Het voorlopig nog onbetaalbaar is voor de kleine beurs*
- *Goed bedoeld maar te betuttelend. Ook is het de vraag of dat allemaal praktisch en financieel haalbaar is voor de burger.*
- *We zijn nog niet toe aan betaalbaar energieneutraal te bouwen*

- *Dit dient eerst zorgvuldig te worden besproken met de netbeheerder. Dit eenzijdig opleggen kan leiden tot kapitaal vernietiging indien de wetgeving (verplichte aansluitwet gas) niet wordt aangepast.*
- *Laat dat maar aan de markt over*

- *Niet betuttelen maar goede voorlichting geven. Burgers kunnen zelf wel beslissen*
 - *Ook dit is een zaak van de woningeigenaar. Gebruik van aardgas zwaarder belasten en energiebesparing stimuleren door bijv. Het energiegebruik duurder te maken.*
- 4) Dit kan alleen maar als het geleidelijk wordt ingevoerd
- *Direct alles op energieneutraal bouwen richten klint erg geforceerd. Geleidelijke overgang is beter.*
 - *Dit stap voor stap moet en niet in één keer moet worden opgelegd. De voorzieningen dienen mee te veranderen met de maatschappij en niet geforceerd. Wanneer mensen zelf eerlijk voorgelicht worden en bewust gemaakt wordt dat ze een milieu bewuste keuzen zouden moeten maken, dan verandert het grondstoffen gebruik met de keuze mee. Iets verplichten of verbieden vraagt om regels, meer bureaucratie, meer kosten en is dan dus ook minder economisch en zal duurder zijn op lange termijn*
- 5) Dit is niet realistisch
- *De techniek is nog niet zover dat er betaalbare energie neutrale woningen gebouwd kunnen worden*
 - *Dit is niet realistisch. De ontwikkelingen van duurzame energievoorziening loopt achter.*
 - *Er niet overal op dit moment passende andere energie aan wezig is*
 - *Het is een illusie ten denken dat we binnen 10 jaar van aardgas af kunnen, met zonne-energies en wind. Waarom die angst, dat taboe op kernenergie?*
 - *Het niet altijd mogelijk is.*
 - *We eerst nog maar eens meer ervaring moeten opdoen met aardgasvrije woningen, wat voor- en nadelen zijn e.d. Wel streven naar een zo laag mogelijk energiegebruik (o.a. Goede isolatie en standaard zonnepanelen)*
 - *Het niet kan*
 - *Te vroeg gestelde eis*
 - *Ik zou het hier graag mee eens willen zijn, maar het is niet realistisch. In Nederland heeft te weinig zonuren of windkracht, waardoor we hieruit voldoende energie kunnen halen, energie opwekken uit water is dan misschien nog het meest voor de hand liggend. Laten we beginnen met de verkoop van elektrische auto's en geen benzine/diesel auto's, die stap is al vrij groot.*
 - *We kunnen nu nog niet voorzien welke ontwikkelingen er straks zijn. Tinyhouses zijn zo'n ontwikkeling die mogelijk alles op zijn kop zet*
 - *We weten nu nog niet waar we over 20 jaar de energie vandaan halen. Kernenergie is gevaarlijk, de fossiele brandstoffen raken op.*
- 6) Voorlopig is er nog genoeg gas
- *Ik ben voor het gebruik van gas zolang dat mogelijk is*

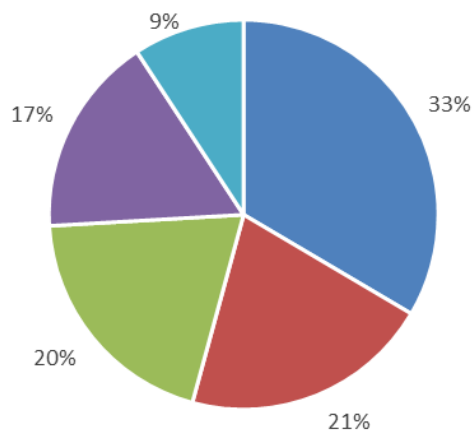
- *We hebben nog vele decennia gas nodig, dus logisch dat er nog steeds nieuwbouwwoningen aan het gasnet worden aangesloten. Deze gasleidingen kunnen overigens (op termijn) ook gebruikt voor biogas en/of waterstof*
- *Gas is nog voldoende in voorraad*
- *Gas zal altijd blijven. Welke vorm of herkomst dan ook .gasvrij is prima maar een keuze van bewoner*
- *Op inductie of eclecticisch kun je geen pannenkoeken bakken (gas wil ik puur&alleen hebben om op te kunnen koken)*

7) Anders

- *Energie zal dan van zonnepanelen moeten komen. Tenzij deze op een mooie manier in het bouwplan zijn meegenomen maken ze een woning meestal niet mooier.*
- *Er zijn al genoeg woningen, upgraden evt met subsidie en neem dan ook de recreatie sector hierinmee*
- *Als dat betekent dat er meer op elektriciteit (o.b.v. Wind/zonne-energie) wordt gebruikt oke. Maar als wordt ingezet op warmte-koudeopslag, en dus daarmee aantasting van de ondergrond, dan ben ik niet enthousiast! En voor wie komen de (extra) kosten voor de maatregelen voor nieuwe energievoorzieningen?*
- *Geen aansluiting op het gasnet zorgt voor versplintering en een verminderde impuls om te investeren in biogas*
- *Hangt van de situatie af*
- *Huizen die dat niet zijn dan niet meer interessant zijn*
- *Ik ben het wel met het principe eens, maar alleen geeft geen ruimte voor andere zaken, maar als ze niet energie neutraal zijn, moeten ze een extra heffing betalen bij hun vergunning of zo iets.*
- *Niet alleen voor nieuwbouw, maar ook energie neutraal verbruik aantrekkelijk maken voor bewoners van nieuwe en bestaande woningen*
- *Weer korte termijn denken! De aardgaswet (elk huis een verplichte aansluiting) is vrij recent ingetrokken. Amsterdam geeft zelfs subsidie op de aardgasaansluiting te verweijderen. Bovenal, volksvijand nummer 1 is in 20 jaar "dementie" en dit is levensgevaarlijk als er op gas wordt gekookt. Ook hier weer Ambtenaren, leer anders denken!!!!*

5.5 Kwaliteitsimpuls van dorps- en stadskernen

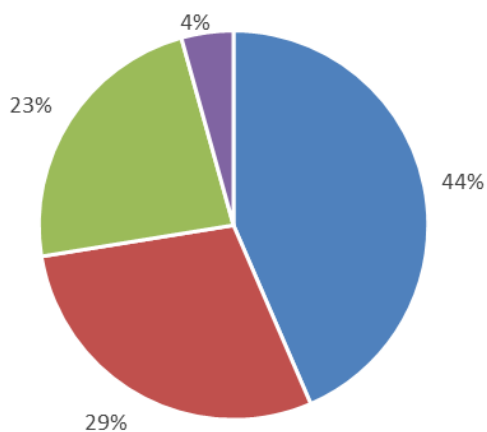
In sommige delen van Zeeland zijn er straten waarin meerdere woningen permanent leeg staan. Ook verdwijnen winkels uit de stads- en dorpskernen en verhuizen sommige daarvan naar een bedrijventerrein aan de rand van de stad. Deze ontwikkelingen maken dat de stads- en dorpskernen als minder aantrekkelijk worden ervaren. Wat kunnen provincie en gemeenten doen? Wat vindt u?

- Provincie en gemeenten moeten actief beleid voeren om leegstand in steden en dorpen terug te dringen
- Bedrijventerreinen zijn niet bestemd voor detailhandel en supermarkten; die horen juist in de dorps- en stadskernen thuis
- De provincie en gemeenten zouden een herstructureringsfonds kunnen oprichten waarmee leegstand kan worden aangepakt
- Voor iedere woning die nieuw gebouwd wordt moet ook de ontwikkelaar een bijdrage in zo'n herstructureringsfonds storten
- Het aanmoedigen van deeltijd wonen (een tweede huis) is een goede maatregel om langdurige leegstand in dorps- en stadskernen te bestrijden

5.6 Voorzieningen in de dorpen

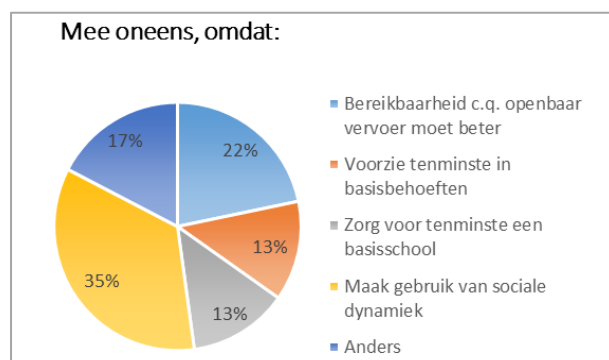
In sommige (kleinere) dorpen in Zeeland is het moeilijk om voorzieningen in stand te houden, zoals winkels, scholen en sportverenigingen. Wat vindt u?

- Het is minder belangrijk dat elke dorpskern over dergelijke voorzieningen beschikt, zolang je die voorzieningen maar gemakkelijk op de fiets, met de auto of met de bus kunt bereiken
- De kwaliteit van een voorziening, ook al is die verder weg gelegen, is belangrijker dan de plaats waar die voorziening zich bevindt
- Als dergelijke voorzieningen verdwijnen worden de betreffende dorpen onleefbaar
- Anders

Anders, nl

- 1) Bereikbaarheid c.q. openbaar vervoer moet beter
 - *Elke dorp moet goede voorzieningen hebben en ook bereikbaarheid van het openbaar vervoer gedurende het hele jaar*

- *Antwoord B, maar dan moet deze wel bereikbaar zijn, ook voor ouderen.*
 - *Antwoord A in combinatie met goedkoop en gratis openbaar vervoer, met name voor ouderen*
 - *Optie A is juist, maar bussen rijden amper meer, en niet ieder, zeker ouderen, beschikken over vervoer.*
 - *Een bepaald niveau van voorzieningen is belangrijk, maar overal alle voorzieningen kan niet. Een winkel in het ene dorp en een school in het andere dorp is ook goed. Wat heel erg belangrijk is, is goede bereikbaarheid. Dus geen onbetrouwbare vrijwilligersbusjes die qua tijden niet aansluiten op de vraag en ook geen extra belasting voor bewoners in het buitengebied door kilometerheffing. Als openbaar vervoer in het buitengebied nauwelijks bereikbaar is en dus eigen autobezit hoog, dan kan dit niet bestraft worden door extra lasten. Dit zorgt voor een onleefbaar buitengebied .*
- 2) Voorzie tenminste in basisbehoeften
- *Hoewel niet ieder dorp alle voorzieningen hoeft te hebben, zijn dorpen zonder enige voorziening geen dorp meer. Identiteits- en futloos. Goede voorzieningen, goed verdeeld over dorpen in een regio/gemeente en centrale voorzieningen in de stedelijke centra*
 - *Basisbehoeften zouden in elk dorp voorhanden moeten zijn. Srv-wagen achtige oplossingen? Bezorgdienst?*
 - *Ik denk dat voor jonge mensen het geen probleem is om bijvoorbeeld na het werk in de stad boodschappen e.d. Te doen. Als ik kijk naar mijn eigen dorpen is een buurtsuper erg belangrijk voor de oudere inwoners van het dorp. Voor hen is het belangrijk dat zij hier makkelijk toegang toe hebben.*
- 3) Zorg voor tenminste een basisschool
- *Bij de verdwijning van de voorzieningen is een dorp niet onleefbaar, maar wel onaantrekkelijk voor nieuwkomers. Een ander dorp met deze voorzieningen op een afstand van maximaal 5 km maakt het minder erg, maar ik vind dat de gemeente beleid moet uitvoeren om sowieso een basisschool in ieder dorp te houden.*
 - *Provincie en gemeenten moeten actief beleid voeren om voorzieningen in dorpen te behouden. Een school is daarvan een voorbeeld. Ik zie hier duidelijk een relatie met de vorige vraag. Voorzieningen in een dorp voorkomen leegstand.*
 - *Kleine scholen sluiten, maar dan wel schoolbus. En goede, brede opvang. Ouders ontzorgen. En kwaliteit omhoog.*
- 4) Maak gebruik van sociale dynamiek
- *Creatief kijken naar draagvlak voor voorzieningen, door combinaties te maken van inwoners en toeristen als gebruiker van voorzieningen*
 - *Overheid kan burgers helpen een winkel of bibliotheek of restaurant te beheren.*
 - *De leefbaarheid is vooral afhankelijk van een actieve betrokkenheid van bewoners zelf (wat men een actief 'verenigingsleven' noemt). 1 ontmoetingsplek waar iedereen elkaar tegenkomt helpt daarbij. Het maakt echter niet uit of dat een school, supermarkt, buurthuis of iets anders is.*

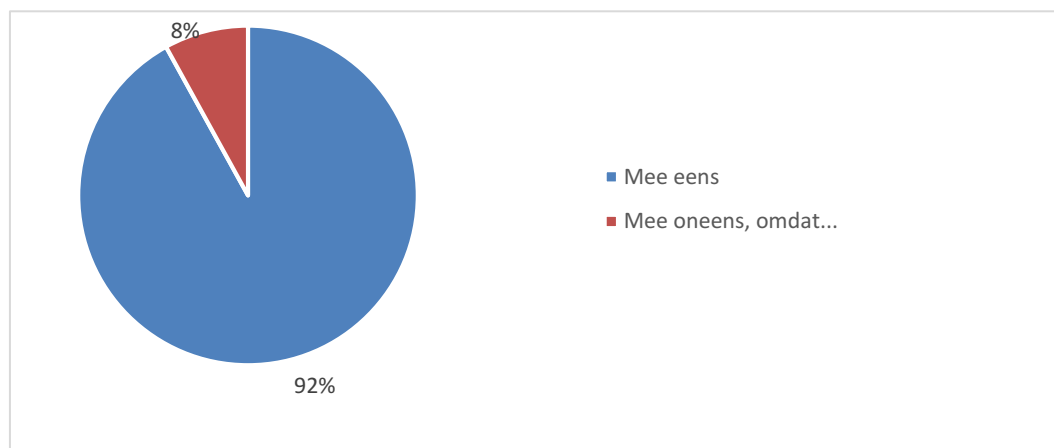
- *Dit reguleert zich uiteindelijk zelf. Veel mensen = nieuwe voorzieningen, etc. Sommige mensen kiezen voor gebied met minder voorzieningen en juist meer rust.*
- *Door de vergrijzing zijn de winkels in juist de kleinere dorpen van groot belang voor de sociale contacten van ouderen. Juist daarom moeten de kleine dorpen waar de gemiddelde leeftijd relatief hoog ligt, uitbreiden met nieuwbouwwijken. Dit trekt jonge gezinnen aan, en kan zorgen voor een impuls.*
- *Niet iedereen heeft een auto! Verzuiling kost veel geld, alleen openbare scholen. Meer met vrijwilligers doen, bv biebs in stand houden en VVV - met hun inbreng! Dus niet hen gebruiken als goedkope arbeidskrachten*
- *Particuliere initiatieven om dergelijke voorzieningen in stand te houden dienen ondersteund te worden door de gemeente. Hierbij dient er flexibel te worden omgegaan met 'de regeltjes'.*
- *Sociale samenhang in dorp moet worden versterkt*

5) Anders

- *Flexibeler omgaan met de beschikbare ruimtes en arbeidskrachten. Het mogelijk maken om gebouwen voor meerdere voorzieningen te gebruiken: leslokaal, consulatiebureau, boodschappenophaalpunt, etc.*
- *Energie wende bied juist kansen voor dorpen . Inkomsten voor kerk buurt dorp if wijk*
- *Het ontbreekt weer aan visie. 11 jaar geleden, werd de iphone uitgevonden. Nu zitten er op een verjaardag waar 30 mensen aanwezig zijn, 20 man naar hun iphone te loeren..... Gezellig hè?? Ga anders denken!!!*
- *Voorzieningen verdelen over een cluster dorpen, zodat deze alle leefbaar blijven. Slimme oplossingen zoeken internet (levensmiddelen) aankopen regelen voor bewoners.*

5.7 Nieuwe bedrijventerreinen

Het aanleggen van nieuwe bedrijventerreinen is voor ontwikkelaars en investeerders vaak interessanter dan het aanpassen en doorontwikkelen van bestaande eigendommen. Dit heeft als gevolg dat bedrijventerreinen zich na verloop van tijd kenmerken door leegstand en verpaupering. Wat vindt u van de volgende stelling: "Bestaande bedrijventerreinen moeten eerst worden opgeknapt, voordat er nieuwe terreinen worden ontwikkeld"?

Mee oneens, omdat...

1) Kan tegelijkertijd

- *Als het bedrijf dat nieuwvestigt het oude helpt saneren of muteren, heb je een win win...*
- *Het kan ook samengaan. 2 sporen volgen.*
- *Kan tegelijkertijd*
- *Logistiek kunnen oude bedrijventerreinen niet meer van deze tijd zijn. Ontwikkelaars mogen echter dan ook meebetalen in het saneren/slopen van oude bedrijventerreinen. Ook dit is duurzaamheid bevorderen.*
- *Soms moet er iets nieuws komen voordat het oude opgeknapt wordt*

2) Er moet vooral maatwerk geleverd worden

- *Afhankelijk van situatie en omstandigheden. Geen vaste regel, maar maatwerk*
- *Bestaande bedrijfsterreinen ook moeten kunnen worden gesaneerd zeker als zij dichtbij woonomgevingen liggen*

3) Geef oude bedrijventerreinen een andere bestemming

- *Bestaande bedrijventerrein broedplaatsen zijn als ze niet herontwikkeld worden*
- *Leegstaande bedrijventerreinen een andere bestemming kunnen krijgen. Tevens worden ontwikkelaars en investeerders afgeschrikt wanneer er hogere kosten zijn voor het opknappen van een bestaand terrein, wat ook weer ongunstig is voor de economie*
- *Waar mogelijk moeten verpauperde terreinen worden herontwikkeld om het ruimtebeslag te beperken en de omgeving fraai te houden*

Mee oneens, omdat:

- *Ben voor en/en*
- *Nieuwe bedrijventerreinen bouwen is ok op voorwaarde dat een aantal oudere gesaneerd worden. Dus niet en en. Maar echt saneren!*
- *Geldt alleen als het om dezelfde bedrijfsterreinen gaat, maar niet als het om gronden gaat die zodanig strategisch liggen dat daarmee ook andere bedrijvigheid kan worden bereikt.*
- *Het is vaak efficiënter om nieuwe gebieden te ontwikkelen en oude een andere bestemming te geven.*
- *We zochten in een vorige vraag nog naar een oplossing om de voedselproductie in stand te houden dmv het niet bebouwen van vruchtbare grond. Naast het zonnepanelen op daken van burgers te stimuleren, kun je oude bedrijven terreinen gaan gebruiken om toch al bebouwde delen van de stad, om te vormen naar nieuwe en moderne bedrijven terrein die tevens ook nog eens groen kunnen worden. Twee vliegen in 1 klap.*

4) Huidige terreinen voldoen niet aan eisen/wensen

- *Vaak is een bestaand bedrijventerrijn ingehaald door de groeiende stad. Het zou dan beter zijn het bedrijven terrijn te herlokken.*
- *Soms zijn er nieuwe bedrijventerreinen nodig om aan de (specifieke) vraag van het bedrijfsleven te voldoen.*
- *Veel logisiteke bedrijven zoeken meer ruimte voor uitbreiding, de vraag is of de kleinschalige bedrijventerreinen hiervoor geschikt zijn. Misschien valt te overwegen om kleinstedelijke bedrijven terreinen te sluiten en naar enkele grote*

bedrijventerreinen in de provincie te ontwikkelen.

- *Oude bedrijventerreinen vaak niet voldoen aan bepaalde eisen, de sfeer is er minder en zijn vaak nog dichtbij het centrum gelegen (geen fijne route om door te fietsen bijv). Nieuwe bedrijventerreinen zitten steeds vaker verder van de stadskern vandaan door stadsgroei, houden zo, daar is ten minste goed te parkeren en is vaak makkelijker te bereiken via de snelweg. Slopen en een nieuw bestemmingsplan toekennen.*

5) Anders

- *Gemeentelijke politici trekken een veel te grote broek aan bij de aanschaf van gronden. Een regulering en correctie door een hogere overheid is hier wenselijk.*
- *Geslacht.... Ontwikkelaars en Investeerders kennen het woord bedrijfsrisico, dus wentel het niet af op de Burger. Verder stop de Gemeente en Provincie bemeoienis, als het alleen maar gaat om gaten in de begroting te dichten. Dit zijn memnsen, die geld uitgeven, wat zij zelf niet beztten. En als ze ongegeneerd uitgeeft ook nog het lef hebben om de rekening bij de Burger neer te leggen.*

- *Heel lastig ivm eigendomsverhoudingen;*
- *Ook de ligging bepalend kan zijn, aansluiten op nieuwe infrastructuur kan niet altijd bereikt worden door opknappen*
- *Je dit niet af kan dwingen. Als het gevolg is dat daardoor bedrijven niet naar Zeeland komen en er dus minder werkgelegenheid is, dan is dat slecht voor Zeeland. Als revitalisering gewenst is, dan moet de provincie daarin actief ingrijpen en meebetalen. De markt zal dit niet zelf doen.*

5.8 Milieukwaliteit van de leefomgeving

Iedereen wil wonen en werken in een gezonde omgeving. Stank, lawaai, stof, teveel licht of een vieze bodem is niet iets waar de gemiddelde Zeeuw op zit te wachten. Toch moet er ook gewerkt worden; een juiste balans vinden tussen economie en leefomgevingskwaliteit is niet altijd eenvoudig. Wat vindt u?

